

**NE IZRUJETE
NAM
KORENIN!**

1938
1988

Spominska prireditev

Govornika: Jože Partl, predsednik Zveze slovenskih izseljencev
Herbert Exenberger, Dokumentationsarchiv des Österreichischen
Widerstandes

Sodelujejo: MPZ „Rož“ iz Sentjakoba v Rožu
Koroški partizanski pevski zbor

Sreda, 11. maja 1988, 20^h
Celovec, Mladinski dom, Mikschallee 4

Sklad za pravno samopomoč

ZSO, NSKS ter Nadstrankarski komite za obrambo dvojezičnega šolstva so pri Zvezi-bank odprli „Sklad za pravno samopomoč“. Pozivamo vse rojake, da podprete financiranje stroškov, ki so povezani s pritožbami v zvezi z dvojezičnim šolstvom. Konto številka 33050 „pravna pomoč“.

Vsi v Mladinski dom: skupen protest proti ločevalnemu modelu!

Danes, v sredo ob 20. uri, bo v Mladinskem domu v Celovcu spominska prireditev pod geslom „Ne izrujete nam korenin!“, ki naj ne bi spomnila samo na 50. obletnico anšlusa in na zločinsko ravnanje nacistov s Slovenci na Koroškem, temveč izrazila tudi mogočen skupen protest proti grozečemu ločevalnemu modelu

na dvojezičnih šolah. Zveza slovenskih izseljencev in Zveza koroških partizanov ter Zveza slovenskih organizacij zato pozivajo vse rojake, da se te spominske prireditve udeležite v čimvečjem številu. Izrazimo skupen mogočen protest, izrazimo svojo pripravljenost boriti se za našo skupno dvojezično šolo!

Elementarni pouk: Pritožbe na ustavno sodišče že v pripravi

Skupina pravnikov, ki ji je Zveza slovenskih organizacij poverila, da pripravijo vse potrebne ukrepe za pritožbo pri ustavnem sodišču in drugih (mednarodnih) sodiščih glede sedanje ureditve dvojezičnega šolstva na Koroškem in načrtovanega ločevalnega pedagoškega modela, je prvo fazo svojega pripravljalnega dela že zaključila.

Na osnovi sedanjih analiz trenutnega stanja na dvojezičnih šolah bo še v tem šolskem letu vloženi več pri-

tožb pri ustavnem sodišču! Glavne točke za pritožbe bodo: trenutna ureditev osnovnega pouka v četrtem razredu ljudske šole, ureditev pouka na glavnih ter poklicnih šolah, v politehničnem letniku, na posebnih šolah in tudi dejstvo, da v Celovcu ni dvojezične ljudske šole.

V zvezi z ločevalnim pedagoškim modelom, ki bo sklenjen verjetno sredi junija letos, in ki predvideva ločevanje otrok po narodnostnih oz. jezikovnih kriterijih, pa je

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem že zaprosila za izvedensko mnenje vrsto evropskih in mednarodnih organizacij, katerih stališča bodo tudi osnova za pritožbo pri ustavnem sodišču.

Važno vlogo za obravnavo pri ustavnem sodišču bodo imeli tudi starši. Zato Zveza slovenskih organizacij nudi vsakomur brezplačno pravno pomoč za formalno pravne postopke proti ločevalnemu modelu in proti neupošteva-

nju v 7. členu Avstrijske državne pogodbe zagotovljene pravice, da je vsak otrok deležen elementarnega dvojezičnega pouka v vseh štirih razredih ljudske šole.

„Slovenski vestnik“ in Zveza slovenskih organizacij pa bosta za starše od prihodnjega tedna dalje organizirala svetovale ure s pravniki v zvezi z dvojezičnim šolstvom. Termine teh ur bomo objavili v naslednji številki „Slovenskega vestnika“.

Izjava ZSO

Upravni in Nadzorni odbor Zveze slovenskih organizacij sta na svoji skupni seji 6. maja sprejela izjavo k trenutni narodnopolitični situaciji znotraj narodnostne skupnosti ter k vprašanju šolstva in nadaljnjega nastopanja. ZSO poziva k enotnosti, strnjivosti in samozavesti med Slovenci, saj bomo samo tako lahko preprečili uvedbo in izvajanje modela. Izjavo objavljamo na 2. strani.

PREBERITE

na strani

- 2 Knjiga „Zgodovina koroških Slovencev od 1918 do sedanjosti“
- 4 Tovarna „Obir“ predstavila nov investicijski načrt
- 5 Diese Woche im Slovenski vestnik
- 6 Hodiška iniciativa staršev se bori proti ločevanju
- 9 Deset let pevsko-instrumentalne skupine Žvabek
- 10 Vestnikov podlistek „Izzvenela je pesem“
- 12 Karate: Milan Hribernig gre na svetovno prvenstvo

Materinske proslave

Večina slovenskih prosvetnih društev je ob materinskem dnevu priredila posebne prireditve: otroci so se z recitacijami, petjem ter igranjem zahvalili svojim mamicam za trud in požrtvovalnost, seveda pa so se prikazanega razveselili tudi številni očetje.

Slika: Mohar

Žitrajski „Haus der Heimat“ ostaja zaprt za Slovence?

Društvo „Haus der Heimat“ v Miklavčevem pred leti niti ni dovolilo, da bi SPD „Trta“ iz Žitare vasi predvajalo v tamkajšnji kinodvorani slovenski film. Takratni argument: „Dvorano smejo uporabljati le domovini zvesta društva in domovini zveste politične stranke“. Od zadnje občinske seje dalje lastnik stavbe „Haus der Heimat“ ni več istoimensko društvo, temveč občina. Toda odborniki SPÖ, ÖVP in FP so proti glasovom odbornikov EL sklenili kupno pogodbo, v kateri je v celoti prevzeto zgoraj omenjeno določilo. S tem torej ostaja veljavno; zdaj bo torej občinsko predstojništvo odločalo, kdo je domovini zvest in kdo ne. Po stari navadi pač, saj je predstojni-

štvo že večkrat „Trti“ prepevedalo uporabo prostorov ljudske šole za kulturne prireditve.

Prav zaradi tega odstavka pa tudi zato, ker so trije člani občinskega predstojništva samovoljno podpisali pogodbo še preden so informirali vse člane predstojništva, in o tem razpravljali v občinskem svetu, je odbornik EL Franci Kukovica napovedal pritožbo pri nadzorni oblasti. Poleg tega pa so vsi trije odborniki EL v žitrajškem občinskem svetu ostro obsodili tudi dejstvo, da se je občina s kupno pogodbo obvezala, da na hiši za večne čase ostane napis „Haus der Heimat“. Zakaj, tako so spraševali odborniki EL, ne bi mogli hiše preimenovali v „Hišo srečanja“?

KOMENTAR

JANEZA
WUTTEJA-
LUCAIZPRIČAJMO
ENOTNOST!

Zveza koroških partizanov in Zveza slovenskih izseljencev sta že večkrat uspešno organizirali in izvedli proslave v počastitev zmage nad nacifašizmom.

Letos je bilo že mnogo različnih spominskih proslav, posvečenih žalostnemu dogodku, ko so nacisti izbrisali Avstrijo z zemljevida in jo kot Ostmark priključili nacistični Nemčiji. Nas partizane in vse žrtve fašizma zelo moti, da uradna Avstrija ne praznuje 8. maja – dneva zmage nad nacifašizmom, temveč je le 26. oktober, ko je avstrijski parlament izglasoval trajno nevtralnost naše države.

Zavedamo se, da je za Avstrijo pomemben tudi ta datum, antifašistom in demokratom pa je nerazumljivo, da uradna Avstrija 8. maj popolnoma ignorira. Zaradi takšnega omalovaževanja tega zgodovinskega dneva in več nedemokratskih političnih spodsrljav v zadnjih letih, se sploh ne smemo čuditi, da ima Avstrija tako slab politični ugled v demokratičnem svetu.

Veliko govorijo o demokraciji, dejanja pa so ravno obratna. Pod demokratičnem plaščem se skrivajo politiki, ki s parolo, da bo Koroška šele takrat svobodna, ko bo tu živel en sam narod – nemški, vesno izpopolnujejo Maier-Kaibitschevo in Rainerjevo oporoko.

V polni osveščenosti in v skrbi za naš narodni obstoj apeliramo na vse demokrate in poštene koroške Slovence, da gredo združeni v borbo proti vsem, ki hočejo izbrisati slovenski življenj na Koroškem. Na antifašistični proslavi v čast zmagi nad fašizmom, dne 11. maja ob 20 uri v Mladinskem domu, izpričajmo našo enotnost v borbi proti današnjemu neofašizmu.

Slovenska narodna skupnost na Koroškem se nahaja v izredno težki situaciji. SPÖ, ÖVP in FP, združene v trostrankarskem paktu, nameravajo na pobudo KHD v avstrijskem parlamentu že v naslednjih tednih sprejeti zakonski predlog, ki bo obstoječo dvojezično šolo spremenil v škodo slovenske narodne skupnosti. Pedagoški model, ki ločuje otroke po narodnostnih in jezikovnih kriterijih, je naperjen proti dvojezičnim učiteljem, zožuje bazo slovenski gimna-

ziji in bo v celoti poslabšal položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Nesporno bo sprejetje pedagoškega modela eden najhujših udarcev za slovensko narodno skupnost na Koroškem v povojnem obdobju. Poleg tega nemškonalne sile že pripravljajo napad na dvojezičnost v cerkvi. Zato bo odločitev v šolskem vprašanju tudi vnaprej odločala o ločevanju v cerkvi.

Preprečimo ločevalni model!

Izjava upravnega in nadzornega odbora ZSO, sprejeta 6. maja 1988

Obe veliki stranki v deželi sta se v manjšinsko-šolskem vprašanju priključili trditvam FP. Tako eni kot drugi zagovarjajo stališče, da je 7. člen ADP izpolnjen.

Kancler Vranitzky je sicer pred kratkim govoril o velikem prispevku koroških Slovencev k vzpostavitvi 2. avstrijske republike, s svojo avtoriteto pa v celoti zagovarja izvedbo pedagoškega modela – še več, mednarodni javnosti ga predstavlja kot pomembno novost, ki jo bodo sprejeli v parlamentu v „sodelovanju“ s koroškimi Slovenci.

Zato je jasno, da nemškonalne sile na Koroškem, na čelu s Haiderjem, slavijo zmago.

Socialistična republika Jugoslavija kot država matičnega naroda in Socialistična republika Slovenija kot matica očitno nemočni gledata, kako delu slovenskega naroda jemljejo in teptajo osnovne človekove pravice, ki smo si jih koroški Slovenci priborili z udeležbo v antifašistični borbi. To se dogaja kljub temu, da ima slovenska narodna skupnost z Avstrijsko državno pogodbo izredno močno mednarodno pravno zaščito.

Dvojna morala avstrijske manjšinske politike ne prihaja do izraza samo ob dejstvu, da bo prav ob 50-letnici anšlusa prišlo do spremembe dvojezičnega šolstva, temveč predvsem ob tem, da celotna avstrijska politika in vse tri stranke podpirajo izvedbo paketa za Južno Tirolsko in še

naprej potrjujejo in zagotavljajo, da je treba Južnim Tirolcem zagotoviti še več pravic.

V tej resnično težki situaciji je Narodni svet koroških Slovencev kljub dogovorom, da tudi v vprašanju sosveta nastopamo enotno, samovoljno imenoval svoje predstavnike in se očitno odpoveduje politiki akcijske enotnosti in dogovarjanju med obema osrednjima organizacijama. Ta politika je v zadnjih 15 letih slovensko narodno skupnost na Koroškem v celotnem koroškem, avstrijskem in srednjeevropskem prostoru in seveda tudi v Jugoslaviji profilirala kot manjšino, ki se je pripravljena boriti za svoje pravice pogumno in enotno ter samozavestno. NSKS se je s tem odpovedal tudi politiki tesnega sodelovanja z demokratičnimi silami avstrijskega naroda in klonil pred pritiskom nemškonalne politike v deželi.

Obžalujemo tudi, da Narodni svet ni pripravljen sodelovati pri spominski prireditvi, ki jo organizirata Zveza slovenskih izseljencev in Zveza koroških partizanov 11. maja 1988 v Celovcu.

Kako torej naprej v narodnostni politiki?

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem poziva vse rojake, ki jim je narodni ponos, samozavest in opora na lastne sile vodilo pri narodno in kuturnopolitičnem delu, naj ne klonijo in naj izrazijo skupen protest

proti ločevalnemu modelu na spominski prireditvi 11. maja 1988.

Zveza slovenskih organizacij poziva Narodni svet, naj se vrne k mizi usklajevanja in opusti kratkoročne taktične poteze, ki slovenski narodni skupnosti še nikoli niso prinesle koristi.

Državni poslanec zelenih Karel Smolle pa naj svoje delovanje v zvezi z narodnostno skupnostjo uskladi z legitimnimi predstavniki slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. V nasprotnem slučaju bo odgovoren za razbitje enotnega narodnega gibanja koroških Slovencev.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem poziva vse demokratične sile v Avstriji, naj bodo v tem hudem času solidarne s slovensko narodno skupnostjo na Koroškem.

Zveza slovenskih organizacij poziva koroško in zvezno vlado, naj ob 50-letnici „anšlusa“ ne sprejmeta ločevalnega pedagoškega modela.

Zveza slovenskih organizacij poziva SRS in SFRJ, da naj v tej situaciji v bilateralnem in mednarodnem merilu ukreneta vse potrebno, da se prepreči rasiistično ločevanje po jezikovnih kriterijih.

Zveza slovenskih organizacij je globoko prepričana, da moramo ločevalni pedagoški model preprečiti:

● Starši, prijavite svoje otroke samo na podlagi obstoječe ureditve dvojezičnega šolstva!

● Zveza slovenskih orga-

nizacij je poverila skupino pravnikov, da pripravijo vse potrebne ukrepe za pritožbo pri ustavnem sodišču: 4. razred ljudske šole; glavna šola; poklicna šola; politehnični letnik; posebna šola in dvojezična ljudska šola v Celovcu.

● Dvojezični učitelji, ne sodelujte pri pripravah za uvedbo ločevalnega pedagoškega modela!

● Zveza slovenskih organizacij je zaprosila za izvedeniško mnenje glede ločevalnega modela vrste evropskih in mednarodnih organizacij, katerih stališča bodo tudi podlaga za pritožbo pri ustavnem sodišču.

● Starši, ob koncu šolskega leta odklonite spričevala Vaših otrok, če ne bodo dvojezična oziroma sprožite pritožbo na ustavno sodišče!

● Zveza slovenskih organizacij nudi vsakemu brezplačno pravno pomoč za formalno-pravne postopke proti ločevalnemu pedagoškemu modelu.

Slovenska narodna skupnost mora biti skupaj z našimi nemškogovorečimi prijatelji enotna, strnjena in samozavestna, tako bomo lahko preprečevali nemoteno izvajanje ločevalnega pedagoškega modela. Upravni in nadzorni odbor Zveze slovenskih organizacij pozivata, da izrazimo čim več protestov proti rasiističnemu ločevalnemu modelu, ki ga zahtevajo nemškonalne sile s KHD in FP na čelu.

Celovec,
dne 6. maja 1988

Zgodovina koroških Slovencev v nemščini

dr. FRANCI ZWITTER

Skupina avstrijskih zgodovinarjev se je lotila opisa zgodovine koroških Slovencev od leta 1918 do danes. Knjigo, ki je izšla v celovški Mohorjevi založbi, je prejšnji teden predstavila na Dunaju.

V prvi vrsti je namenjena uporabi pri pouku zgodovine na višjih šolah, je ob njeni predstavitvi poudaril glavni mentor tega projekta dr. Valentin Inzko. Zanimanje za manjšinsko problematiko raste tako v dijaških kot tudi v

učiteljskih krogih, je dodal ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu dr. Reginald Vospornik, vendar je bilo doslej krepko čutiti vrzel pismenega gradiva za ustrezno posredovanje zgodovine koroških Slovencev. Ta knjiga, ki obsega tudi občo slovensko zgodovino in upošteva problematiko tržaških, primorskih in videmskih Slovencev – iz nerazumljivih razlogov so izpuščeni Slovenci na Madžarskem – naj to vrzel izpolnjuje.

Avtorski kolektiv se je lotil predvsem težišč plebiscita,

diskusije o kulturni avtonomiji v prvi republiki ter NOB, nato pa tudi politične razcepitve koroških Slovencev po drugi svetovni vojni.

Zaželjena odobritev s strani ministrstva za pouk je očitno zahtevala svoj dolg: prispevki o „Ortstafelsturm“ so postali neverjetno mili, trenutna diskusija o šolskem vprašanju ni prisotna. Manjkanje osebnega registra ob koncu knjige je verjetno tehnične narave.

Glavna urednika študije dr. Walter Lukan ter dr. Andreas Moritsch sta pouda-

čila pomen učbenika, ki naj v prvi vrsti premaga dosedanje predsodke. V ostalem pa sta podčrtala, da so se vsi sodelavci pričujoče študije trudili upoštevati vse momente koroške slovenske zgodovine. Prebiranje knjige pričča, da jim je to v znatni meri uspelo.

Seveda ne sme manjkati Pelin: aprorobacija ministrstva ne pomeni, da bo knjiga vključena v takoimenovano brezplačno akcijo šolskih knjig. Ostaja torej odvisno od učitelja, ali se je poslužuje ali ne.

Soavtor knjige dr. Walter Lukan, vodja Inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo na Dunaju.

Mnenje o avstrijski preteklosti se le nekoliko spreminja

IGOR SCHELLANDER, DUNAJ

Mnenje o avstrijski polpreteklosti se vendarle nekoliko spreminja. Zlasti mlajši generaciji postaja vse bolj jasno, da Avstrija in Avstrijci leta 1938 niso bili zgolj žrtev nacionalsocializma, marveč tudi pridni sotorilci. Vendar ta osveščenost še ne sega tako daleč, da bi analize javnega mnenja ugotovile spremembe v pogledih prebivalstva na žrtve fašizma ali na mednarodno osporavanega državnega predsednika Waldheima.

V predzadnji številki „Slovenskega vestnika“ smo predstavili študijo dunajskega Gallupovega inštituta za javno mnenje. Na vprašanje: „Je bila Avstrija po letu 1938 žrtev ali sotorilec?“ je kar 11 odstotkov več anketiranih kot še pred pol leta odgovorilo s „sotorilec“.

Vendar ta trend k večji osveščenosti očitno še ni dovolj močan, da bi lahko nakazal tudi posledice. Kajti, ko so anketarji postavili bolj natančna vprašanja, je bilo spet vse pri starem. Tako na primer v odnosu do žrtve fašizma kot do povračila za utrpelo škodo, ni čutili senzibilnosti in osveščenosti.

Na vprašanje: „So žrtve nacizma od 1945 do danes prejele od avstrijske države dovolj odškodnine?“ je 41 odstotkov vprašanih menilo, da so prejele dovolj; 6 % jih je bilo mnenja, da preveč, 16 % ni vedelo pravega odgovora, 29 % jih je dejalo, da so žrtve prejele premalo in 8 % jih misli, da žrtve niso prejele nobene prave odškodnine.

Ob tem vprašanju so bili bolj kritični višje izobraženi: 53 % povprašanih z maturitetno izobrazbo je dejalo, da Avstrija za žrtve fašizma ni napravila dosti kaj (ali skoraj nič). Ta podatek spet nakazuje odločilno vlogo antifašistične vzgoje in osveščevanja v šolah.

Waldheim ima spet večino...

Vse pri starem je ostalo očitno tudi pri zadevi Wald-

heim. Hitro anketiranje Gallupovega inštituta je izkazalo sledeče informacije: 35 % povprašanih je za Waldheimov odstop; 12 % je neodločenih; 53 % pa jih je za to, da osporavani predsednik ostane. Podatki se skladajo z ugotovitvami drugih institucij, kažejo pa, da se je v teku spominskih proslav in tozadevnih razprav javno mnenje o predsedniku, „izpopolnjevalcu dolžnosti“, zelo malo spremenilo, medtem ko se je v času predstavitev poročila komisije zgodovinarjev ter po nekaterih kritičnih izjavah zveznega kanclerja Vranitzkega vendarle močno spreminjalo (takrat je število Waldheimovih zagovornikov padlo pod 50 %, čeprav so mu še na začetku februarja nekatere analize izkazovale 72-odstotno „zvestobo“ prebivalstva).

Ob vsem tem tudi ne čudi dejstvo, da je statistično 78 % Avstrijcev prepričanih o neupravičenosti kritike, ki jo v preteklem času izvajajo nad Avstrijo predvsem mednarodni mediji (16 % pa jih misli, da je kritika upravičena).

Na kritična poročila o Avstriji in Avstrijcih reagirajo posebej negativno malomeščanski sloji. Kajpada take analize skušajo samo statistično nakazati nekakšno reprezentativnost javnega mnenja. Pa vednar kažejo, da razprava o preteklosti zapuša nove brazde v zavesti prebivalstva.

Za to nikdar ne more biti prepozno!

OBZORNİK

Francois Mitterrand nadaljnjih sedem let predsednik Francije!

PARIZ. Socialistični kandidat in dosednji predsednik Francois Mitterrand je veliki zmagovalec predsedniških volitev v Franciji, ki so bile preteklo nedeljo. Dosednji predsednik je v dvoboju za novega predsednika Francije dosegel kar 54 odstotkov in s tem podaljšal svojo predsedniško dobo za nadaljnjih sedem let. Njegov protikandidat, konservativni Jacques Chirac, je dobil manj kot 46 odstotkov in s tem ne samo zgubil bitko za predsed-

niško mesto, temveč tudi funkcijo ministrskega predsednika. Zmaga Mitterranda je bila pričakovana, presenetila pa je velika razlika v glasovih med kandidatom, saj je socialistični kandidat dosegel skoraj „zgodovinski uspeh“ legendarnega generala De Gaulla. Zanimivo je tudi, da je blizu milijon volilcev neofašista Le Pena tokrat glasovalo za Mitterranda. Francoski predsednik je prvi kandidat Francije, ki je bil drugič izvoljen za to funkcijo.

Ronald Reagan v težavah

NEW YORK. Ameriški predsednik Ronald Reagan (slika zgoraj) ima očitno težave s senatom glede ratifikacije sporazuma o odpravi raket srednjega in kratkega dosega. Če namreč do Reaganovega odhoda v Moskvo 29. maja senat ne bo ratificiral sporazuma, bodo zastali tudi moskovski pogovori o podpisu sporazuma o strateškem jedrskem orožju. To pa bi verjetno tudi bistveno zmanjšalo možnosti podpredsednika Georga Busha za zmago na predsedniških volitvah novembra letos.

Hud poraz za CDU

KIEL. Predčasne volitve v zvezni deželi Schleswig-Holstein (ZRN) so v nedeljo prinesle senzacionalen preobrat v tej deželi. Krščanski demokrati, ki so v zadnjih 38 letih vladali v najsevernejši deželi ZRN so doživeli hud poraz in morali prepustiti absolutno večino socialnim demokratom na čelu z Björnrom Engholmom. Engholm (SPD) je dosegel kar 54,8 odstotkov glasov (skoraj 10 odstotkov več kot na volitvah septembra 1987), CDU pa je nazadovala od 43 na 33,3 odstotkov. Spet pa je bil v deželni parlament izvoljen zastopnik danske manjšine v Nemčiji, ki je na teh volitvah odrezal celo boljše kot lansko leto (plus 0,3 odstotkov). FDP pa ni presegla meje 5 odstotkov in s tem spet izpadla iz deželne zbornice.

Razgovor med Vranitzkim in Zemljaričem

DUNAJ. Pretekli teden sta se v okviru rednih pogovorov med avstrijsko in jugoslovansko vlado sestala avstrijski zvezni kancler dr. Franz Vranitzky in podpredsednik jugoslovanske vlade Janez Zemljarič. Pogovor je tekel predvsem o izboljšanju gospodarskega, finančnega in skupnega sodelovanja med obema državama.

„Tretji svet je tudi naš“

Avstrijska informacijska služba za razvojno politiko (ÖIE) in Koroška skupina Zveze avstrijskih mest (Städtebund) organizirata skupno akcijo s plakati pod geslom „Tretji svet je tudi naš“. S tem želita organizatorja opozoriti koroško javnost na mednarodno odgovornost, predvsem razvitega zapada in industrijskih držav, za dežele v razvoju. Akcija naj bi bila doprinos k borbi proti provincialnemu mišljenju in vsakodnevemu rasizmu. Poleg akcije s plakati, ki je organizirana s strani Evropskega sveta v okviru kampanje „Se-

ver-jug“, se je avstrijska informacijska služba za razvojno politiko odločila tudi za podpisno akcijo, v kateri podpisniki zahtevajo od avstrijske vlade, da poveča postavko za projekte v deželah v razvoju na 500 milijonov šilingov letno. Kot je znano, znaša tozadevna postavka v avstrijskem zveznem proračunu trenutno skromnih 250 milijonov šilingov letno. Podpisne pole bodo na razpolago v vseh občinskih uradih na Koroškem ter tudi na uredništvu „Slovenskega vestnika“ v Celovcu, Tarviser Straže 16.

Konec junija deželne volitve v Furlaniji-Juljski krajini

TRST. Predsednik dežele Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti je po zadnji seji deželne skupščine napovedal deželne volitve za 26. in 27. junij. V teh dneh pa bodo izvolili tudi nekatere pokrajinske in občinske svete. Med drugim bodo na sporedu volitve za obnovev goriške pokrajinske skupščine ter tržaškega pokrajinskega in občinskega sveta.

Stanovnik slavnostno zaprisegel

Janez Stanovnik je v petek, 6. maja na seji vseh treh zborov slovenske skupščine v Ljubljani s slavnostno zaprisego prevzel funkcijo predsednika Predsedstva Socialistične republike Slovenije. Novemu predsedniku je brzojavno čestitala tudi ZSO.

Po najnovejših anketah ga spet podpira večina; avstrijski predsednik dr. Kurt Waldheim.

Obir: polovico plačamo sami!

Gospodarski pomen Tovarne celuloze Obir na Rebrci je velik: na daljši rok tovarna zagotavlja delovna mesta v gospodarsko šibki regiji, hkrati pa omogoča tudi delovna mesta v gozdnem gospodarstvu ter nudi kmetom možnost za preživetje. Poleg tega tovarna Obir doprinaša k avstrijskemu izvozu, saj poleg celuloze izvažata tudi kemikalije, izdelke drugih avstrijskih firm. Prav s tem trgovanjem pa opravlja tudi pomemben del mednarodnih gospodarskih stikov Avstrije, saj Obir sodeluje s štiridesetimi državami širom sveta. Regionalnopolitično pa ima rebrška tovarna svoje mesto predvsem zaradi gospodarskih stikov v prostoru Alpe-Jadran.

Tudi zaradi teh ozadij je torej nujno potrebno, da dobi pomoč iz javnih sredstev – takšno pač, kot ostale tovarne iste stroke. Obirjev projekt, ki vsebuje tako sanacijo okolja kakor tudi razvoj proizvodnje, je vložen pri pristojnih oblasteh že od leta 1985 dalje. Toda doslej so odločitve o projektu zavlačevali predvsem na koroški deželni vladi, pa tudi na pristojnem ministrstvu na Dunaju. Dodatno k prvotni napovedi deželne vlade, da Obirju ne bo odobrila subvencije (ta sklep skušajo v deželni vladi nekoliko olepšati in deželni glavar Wagner zdaj celo

obljublja, da bo interveniral na Dunaju) pa soupada dejstvo, da so na Dunaju pred tem, da spremenijo prejšnji (ob času vložitve Obirjevega projekta še veljavni) zakon o podporah iz sklada vodnega gospodarstva. S to zakonsko spremembo pa bi se zmanjšala vsota, ki jo zdaj novi ekološki sklad nudi podjetjem v smislu dolgoročnih kreditov z nizko obrestno mero.

Čeprav tovarna Obir od pristojnih mest še vedno terja podporo, kakršna bi ji pripadala po doslej veljavnem zakonu, pa se ravno zato, ker se zaveda pomembnosti projekta za vso regijo, temeljito ukvarja tudi z možnostjo drugega financiranja celotnega sanacijskega in razvojnega projekta. Na posebni

„Po trezni presoji vseh argumentov je zaključek jasen: edina lokacija tovarne Obir je lahko na Rebrci, edina rentabilna proizvodnja pa je celuloza!“

dipl. inž. Feliks Wieser
direktor Obirja

tiskovni konferenci sta direktor dipl. inž. Feliks Wieser ter tehnični direktor dr. Karl Heinz Haller predstavila novi načrt. Slovenija papir (kot večinski lastnik) bi iz svojih sredstev prispeval 500 milijonov šilingov, tovarna Obir sama pa bi iz lastnih dohodkov naslednjih treh let dala na voljo 130 milijonov šilingov. S tem bi lastnik in tovarna sama plačala že skoraj 50 odstotkov celotne investicijske vsote. Nadalje bi bilo potrebno, da novi ekološki sklad odobri 500 milijonov kredita, dežela Koroška pa 200 milijonov takomenovanih nepovračljivih sredstev, s tovarnami, ki bodo Obirju dobavile potrebno opremo, pa bi se bilo mogoče dogovoriti za dopolnilna posojila.

V primerjavi s prvim finan-

čnim projektom bi se vsota lastnega kapitala torej zvišala s 445 na 630 milijonov, kreditna vsota, ki bi jo namenile zvezne ustanove pa bi se znižala za 262 milijonov na omenjenih 500 milijonov. Kot je dejal dipl. inž. Feliks Wieser, je projekt dobro kalkuliran in gospodarsko preverjen. Dodal pa je tudi: „Ne morem si predstavljati, da bi bili zmožni vložiti več kot 630 milijonov lastnega kapitala. To je torej naša zadnja ponudba, saj bomo v primeru izvedbe novega finančnega koncepta prisiljeni vračati tudi dopolnilna posojila liferantov.“

Če samo primerjamo, koliko denarja sta Koroška in Avstrija dali drugim celulozarnam, je vsota za Obir že prava malenkost. Poleg tega se ni bati, da bi razvoj Obirja vplival na tržno situacijo npr. tovarne v Magdalenu. Obir ima svojega stalnega odjemalca, Magdalen pa se mora ravnati po tržišču. Naj omenimo še, da je bil na tiskovni konferenci prisoten tudi zastopnik finskega podjetja Ekono gospod Aki Ahonen. Kot strokovnjak je potrdil kvaliteto Obirjevega projekta: „Če bi imel dovolj denarja, se bi pri Obirju takoj krepko udeležil. V primeru tovarne v Magdalenu pa bi si to premislil – tam bi se morda udeležil z enim šilingom!“

Andrej Mohar

Kranj: sejem kooperacij industrije, trgovine in drobnega gospodarstva

Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem prireja v Kranju 13. sejem kooperacij industrije, trgovine in drobnega gospodarstva v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in Medobčinsko gospodarsko zbornico za Gorenjsko od danes do 13. maja.

Ob predstavitvi ponudbe tega strokovnega sejma pretekli teden v Kranju je direktor sejma Franc Ekar informiral novinarje iz Slovenije in Avstrije, da bo letos sodelovalo skupno 127 razstavljalcev. Edini avstrijski razstavljalci bodo podjetje Carimpex iz Celovca. Sejem pa bo 13. maja obiskala tudi delegacija Koroške trgovske zbornice pod vodstvom predsednika Baurechta.

Strokovni sejem kooperacij industrije, trgovine in

drobnega gospodarstva je namenjen razvijanju kooperacijskih odnosov znotraj Slovenije in Jugoslavije ter preko meja, vzpodbujanju inovacijskih dosežkov in prikazu aktivnosti drobnega gospodarstva v Sloveniji in Jugoslaviji kakor tudi v prostoru Alpe-Jadran.

Član Izvršnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije Ivan Kukovec je na tiskovni konferenci menil, da bo ta sejem tudi indikator glede perspektiv, ki naj bi jih ta strokovni sejem imel v bodočnosti. Okrogle mize in posvetovanja o problematiki kooperacijskih odnosov bodo na to vprašanje dala natančnejši odgovor.

V okviru sejma bo tudi razstava „Boris Kidrič – inovacije za stabilizacijo“ ter razstava turističnih spominkov Gorenjske in izdelkov domače obrti. Otvoritev sejma bo danes, 10. maja ob 10. uri, sejem je odprt od 9. do 18. ure, zadnji dan do 15. ure.

Sejem je zanimiv tudi za obiskovalce s Koroške, saj je predvsem s področja male obrti zanimiv tudi za nakup.

I.L.

Nacionalizem raste z družbeno krizo

Nacionalizem ni samo pojav preteklih stoletij, temveč se v takšni ali drugačni obliki pojavlja tudi v današnjem času. Še posebno očiten pa je takrat, kadar družba zaide v težave.

Običajno ja naraščajoči nacionalizem posledica družbene krize ter stremljenja narodov po uveljavitvi. V Evropi se nacionalizem pojavlja pri vseh narodih in v vseh državah, le da je bil ob določenih časih bolj izrazit, npr. v Franciji ali Rusiji, še posebej pa v Nemčiji.

O nacionalizmu v Evropi je preteklo sredo predaval univ. prof. Helmut Rumpler. Predavanje je priredil Club tre popoli. Prof. Rumpler je zelo obširno nakazal pojave nacionalizma v Evropi. V diskusiji je bilo govora tudi o nemškem nacionalizmu na Koroškem. Za to miselnost je bilo

vedno značilno stremljenje po velenemški naciji. To je veljalo za čas plebiscita, še posebej pa ob „anšlusu“ leta 1938. Ker je ta miselnost živa še danes, njeni nosilci smatrajo vsakdanjo dejavnost slovenske narodne skupnosti na Koroškem za izdajstvo domovine. Pri tem pozabljajo, da je nemški nacionalizem divjal na Koroškem predvsem proti slovenskemu življu, s tem v zvezi pa tudi pozabljajo, da lahko slovenska narodna manjšina preživetni samo v demokratični, samostojni Avstriji, ne pa v Avstriji, ki bi bila priključena kakemu velenemškemu rajhu.

Tako predavanje kot tudi živahna diskusija sta bila zelo zanimiva. Škoda je le, da se je večera kljub pomembni temi udeležilo bore malo zainteresiranih poslušalcev. M.P.

OGLASA

Dajemo v najem majhno hišo v Lešah pri Sentjakobu. Dvoje stanovanj po 55 kvadratnih metrov. Interesenti naj se javijo na šifro „Stanovanje“.

Brošuro „Ljubezen zdravi“ lahko brezplačno naročite na naslovu: Univerzalnno življenje/Universelles Leben, Postfach 140, 5016 Salzburg.

Izseljenci in partizani, pozor!

Enkratna odškodnina

Ob 50. obletnici nacistične Avstrije je avstrijski parlament sklenil zakon, po katerem bodo protifašističnim borbem in žrtvam fašizma izplačali enkratno odškodnino – „častno priznavalnino“. V krog upravičencev po tem zakonu spadajo tudi bivši koroški partizani in slovenski izseljenci. Zato opozarjamo na tozadevne predpise in pogoje.

Enkratno odškodnino prejmejo:

- odlikovanci s „častnim znakom zaslug za osvoboditev Avstrije“ v višini 5000 šilingov;
- prejemniki pokojnine ali preživnine po zakonu o oskrbi žrtev v višini 4000 šilingov;
- družinski člani žrtev, ki dobivajo pokojnino ali preživnino po zakonu o oskrbi žrtev, v višini 3500 šilingov;
- imetniki „uradnega potrdila“ po zakonu o oskrbi žrtev v višini 3500 šilingov;
- imetniki „izkaznice za žrtve“ po zakonu o oskrbi žrtev v višini 2500 šilingov.

Odlikovanci s „častnim znakom zaslug“ ter prejemniki pokojnin ali preživnin po zakonu o oskrbi žrtev bodo enkratno odškodnino prejeli po uradni poti brez posebne prošnje do konca tega leta.

Bivši partizani in izseljenci, ki imajo „uradno potrdilo“ ali „izkaznico za žrtve“, vendar nimajo „častnega znaka zaslug“ niti ne prejmejo pokojnine ali preživnine po zakonu o oskrbi žrtev,

pa morajo za odškodnino posebej zaprositi pri deželni vladi, in to najkasneje do 31. 12. 1988.

Opozarjamo, da za tako prošnjo predpisane tiskovine lahko dobite pri Zvezi koroških partizanov in Zvezi slovenskih izseljencev, ki sta tudi pripravljena, da pomagata pri izpolnjevanju formularejev.

Z zakonom o enkratni odškodnini je bil osnovan tudi poseben sklad, iz katerega bodo dodeljevali podpore protifašističnim borbem in žrtvam fašizma, ki so v socialni stiski. Prošnjo za tako podporo je treba vložiti na zvezno ministrstvo za socialne zadeve na Dunaju. Potrebne informacije dobite prav tako pri obeh podpisanih organizacijah.

Zveza koroških partizanov
Zveza slovenskih izseljencev
9020 Celovec,
Tarviser Straße 16

13. SEJEM
KOOPERACIJ INDUSTRIJE
TRGOVINE IN
DROBNEGA
GOSPODARSTVA
KRANJ,
10.-13. 5. '88

Protest gegen das „Kärntner Pädagogenmodell“

Der Dachverband der Studentenvertretungen an den Pädagogischen Akademien in Österreich hat während seiner letzten Tagung in Graz beschlossen, gegen die geplanten Veränderungen des Minderheiten-Schulgesetzes für Kärnten einzutreten:

Der Dachverband betrachtet das von der „Kärntner Pädagogenkommission“ ausgearbeitete Modell, als eine weitere Verschlechterung für die slowenische Volksgruppe. Das „Kärntner Pädagogenmodell“ basiere nicht auf pädagogischen Interessen, den Unterricht zu verbessern, sondern auf die von den Landesparteien formulierte politische Zielsetzung der Schülertrennung nach sprachlichen Kriterien.

„Eine derartige Trennung verstärkt nationalistische Grundhaltungen, erschwert die Zusammenarbeit zwischen den Volksgruppen, da der „Dialog“ verschieden-sprachiger Kinder schon durch die Klassentrennungen verhindert wird. Diese Regelung drängt die ethnische „Minderheit“ noch mehr in eine soziale, kulturelle „Enklave“, als dies bisher schon der Fall war“, heißt es in dem Protest in dem auch betont wird, daß jede Form der Schülertrennung in der Pflichtschule eine verstärkte Assimilierung darstellt.

Ferner wird ausgeführt, daß das „Kärntner Pädagogenmodell“ gegen den ausdrücklichen Willen der slowenischen Volksgruppenvertretungen verstößt und dies einer nicht vollständigen Erfüllung des Art. 7 des Österreichischen Staatsvertrages gleichkommt.

Der Dachverband tritt für die Beibehaltung des derzeitigen Minderheiten-Schulgesetzes ein und unterstützt die Volksgruppenvertretungen in ihren Forderungen!

Plakataktionen für die Dritte Welt

Im Rahmen der vom Europarat ausgerufenen „Nord-Süd-Kampagne“ zur Unterstützung von Entwicklungshilfeprojekten in der Dritten Welt ist es – erstmals in Österreich – zu einer Kooperation zwischen dem Österreichischen Informationsdienst für Entwicklungspolitik ÖIE und dem Städtebund in Form einer gemeinsamen Plakataktion gekommen.

Die Landesgruppe Kärnten des Städtebundes und der ÖIE-Kärnten wollen mit dieser Plakataktion, die nur in Kärnten durchgeführt wird, die Verantwortung für die Dritte Welt in das Bewußtsein der Menschen rufen und damit gleichzeitig einen Beitrag zum Kampf gegen provinzielle Idylle und alltäglichen Rassismus leisten. Die Plakataktion unter dem Motto „Die Dritte Welt ist auch die unsere“ wird von allen 25 Mitgliedsgemeinden des

DIESE WOCHE IM

SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Zentralverband slowenischer Organisationen: Gemeinsam das „Pädagogenmodell“ verhindern!

Der Verwaltungs- und Kontrollausschuß des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten nahm am vergangenen Freitag in einer mehrstündigen Sitzung zur aktuellen Situation innerhalb der Volksgruppe, zur Volksgruppenpolitik allgemein, sowie besonders zur drohenden Trennung von Schülern an den zweisprachigen Schulen in Südkärnten nach sprachlichen Kriterien Stellung. In einer einstimmig angenommenen Erklärung werden Eltern, Lehrer und alle Angehörigen der Volksgruppe aufgerufen, die Realisierung des Trennungsmodells zu verhindern.

In der Erklärung, in der der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten seiner tiefen Überzeugung Ausdruck verleiht, daß das Trennungsmodell verhindert werden muß, werden die Eltern aufgefordert, ihre Kinder ausdrücklich nur auf der Grundlage der derzeit bestehenden Regelung für das zweisprachige Schulwesen anzumelden.

Ferner hat der Zentralverband ein Team von Juristen beauftragt, alle notwendigen Maßnahmen für die Einbringung einer Klage beim Verfassungsgerichtshof vorzubereiten. Gegenstand der Verfassungsgerichtshofklage ist die Nichterteilung des im Artikel 7 des Staatsvertrages verankerte Elementarunterrichtes an den vierten Volks-

schulklassen, an der Hauptschule, an der Berufsschule, am Polytechnischen Lehrgang, an den Sonderschulen, sowie der Nichtbestand einer zweisprachigen Schule in Klagenfurt.

Alle zweisprachigen Lehrer werden aufgefordert, nicht an den Vorbereitungen zur Einführung des trennenden Pädagogenmodells mitzuarbeiten.

Der Zentralverband hat auch eine Reihe von europäischen und internationalen Organisationen um die Erstellung von Gutachten zum Trennungsmodell ersucht, wobei diese Gutachten auch als Unterlagen für die Klage beim Verfassungsgerichtshof Verwendung finden sollen.

Den Eltern wird weiters nahegelegt, am Ende des

Schuljahres das Jahreszeugnis nicht anzunehmen, sollte dieses nicht zweisprachig ausgestellt sein. Einsprachige Jahreszeugnisse wären ein Grund für eine Beschwerde an den Verfassungsgerichtshof.

Weiters bietet der Zentralverband jedem Volksgruppenangehörigen ein kostenloses Rechts-Service für formal-rechtliche Schritte gegen das trennende Pädagogenmodell an.

In der Erklärung des Zentralverbandes wird auch zur jüngsten Vorgangsweise des Rates der Kärntner Slowenen (eigenwillige Beschickung des Volksgruppenbeirates) Stellung genommen. Der Zentralverband slowenischer Organisationen ruft in diesem Zusammenhang den Rat der Kärntner Slowenen auf, auf den in der Vergangenheit erfolgreich beschrittenen Weg der Koordinierung zwischen den beiden Zentralorganisationen zurückzukehren und von kurzfristigen taktischen Manövern, die der slowenischen Volksgruppe noch nie von Nutzen waren, Abstand zu nehmen.

Der Abgeordnete der Grünen, Karel Smolle, wird vom Zentralverband aufgefordert, seine Tätigkeit in Volksgruppenfragen mit den legitimen Vertretern der slowenischen Volksgruppe in Kärnten zu koordinieren bzw. abzustimmen. „Im gegenteiligen Fall wird er für die Zerschlagung der Einheit der Kärntner Slowenen verantwortlich sein.“

Vom 10. – 13. Mai in Kranj: Industrie-Kooperationsmesse

In Kranj wird heute die 13. Fachmesse der Industrie-Kooperation, des Handels und der gewerblichen bzw. Kleinwirtschaft eröffnet. Auf dieser Messe sind insgesamt 127 Aussteller aus Slowenien, Jugoslawien, Österreich, der Bundesrepublik Deutschland und aus Italien vertreten. Aus Kärnten beteiligt sich die Firma Carimpex (Klagenfurt). Am Schlußtag (13. Mai) wird auch eine Delegation der Kärntner Handelskammer unter Führung von Präsident Karl Baurecht die Messe in Kranj besuchen und Gespräche mit hohen Vertretern der Wirtschaftskammer Sloweniens führen.

Zentralverband begrüßt SJ-Resolution

Der Sekretär des Zentralverbandes Dr. Marjan Sturm begrüßte die Resolution des Bundeskongresses der Sozialistischen Jugend Österreichs, in der das Kärntner Trennungsmodell entschieden abgelehnt wird. Die Resolution der SJ, in der auch wichtige Forderungen bezüglich zweisprachiger Ortstafeln, der Anerkennung Klagenfurts und Villachs als Teil des gemischt-sprachigen Gebietes usw. erhoben werden, ist ein erneuter Beweis dafür, daß die Ablehnung der Schülertrennung weit über die Reihen der Volksgruppe hinausreicht. Damit erhält die konsequente Ablehnung der Schülertrennung durch die Volksgruppe eine wichtige politische und moralische Unterstützung“, heißt es abschließend in der Erklärung.

Städtebundes in Kärnten unterstützt. Gleichzeitig mit der Plakataktion wird vom Österreichischen Informationsdienst auch eine Unterschriftenaktion durchgeführt, mit der die österreichische Bundesregierung aufgefordert wird, die Budgetmittel für Entwicklungshilfeprojekte, die verstärkt den ärmsten Bevölkerungsschichten in den Entwicklungsländern zugute kommen, um 500 Millionen Schilling pro Jahr zu erhöhen. Derzeit wird aus dem Staatsbudget jährlich die für das Image Österreichs als peinlich zu bezeichnende Summe von lediglich ca. 250 Millionen Schilling zur Verfügung gestellt.

Die Unterschriftenliste wird in allen Gemeinden Kärntens aufliegen, eine Unterschriftenleistung ist auch in der Redaktion des „Slovenski vestnik“, Klagenfurt, Tarviser Straße 16, möglich!

Liebe Eltern!

Für alle Abonnenten im zweisprachigen Gebiet, einschließlich Klagenfurt – liegt dieser Ausgabe ein Anmeldeformular für den gemeinsamen zweisprachigen Unterricht auf Grundlage der derzeitigen Schulregelung bei. Bitte verwenden Sie dieses Anmeldeformular bei der Anmeldung Ihrer Tochter oder Ihres Sohnes.

Rechtshilfe-Fonds eröffnet

Der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten, der Rat der Kärntner Slowenen und das Überparteiliche Komitee zur Verteidigung der zweisprachigen Schule in Kärnten haben beim Verband slowenischer Genossenschaften in Klagenfurt ein Konto eingerichtet, auf das Einzahlungen bzw. Spenden zur Finanzie-

Sozialistische Jugend gegen Pädagogenmodell

Im Rahmen des Bundeskongresses der Sozialistischen Jugend Österreichs am vergangenen Wochenende in Klagenfurt wurde von den Delegierten aus allen Bundesländern eine Resolution gegen das „Kärntner Pädagogenmodell“ beschlossen.

In der einstimmig verabschiedeten Resolution, die nicht zufällig von allen Kärntner Printmedien in der Berichterstattung über den Bundeskongress verschwiegen wurde, heißt es unter anderem:

„Bis in die 80er Jahre hat das Streben der nationalistischen Kräfte Kärntens nach einem „Deutsch-Kärnten“ nichts an Energie und Durchschlagskraft eingebüßt, nicht zuletzt mit Hilfe von allen drei Kärntner Landesparteien! Die Forderungen des KHD nach Unterricht der „deutschkärntner Schüler“ in eigenen Klassen und Anstellung „deutschkärntner Lehrer“ zum Unterricht dieser Kinder wurden von der Landesregierung aufgegriffen, statt eine eindeutige Absage an diese apartheidähnlichen Trennungsvorschläge zu machen. Diese Einigkeit der Landesregierung mit dem KHD fand ihren Höhepunkt ● zweisprachige Ortstafeln im gesamten gemischt-sprachigen Gebiet (gemäß Staatsvertrag)

● Anerkennung Klagenfurts und Villachs als Teil des gemischt-sprachigen Gebietes

● Errichtung öffentlicher zweisprachiger Kindergärten, Volksschulen, vor allem HAK, HAS, weitergehend auch HTL.

● Möglichkeit Slowenisch im gesamten gemischt-sprachigen Gebiet als Amts- und Gerichtssprache zu verwenden, unabhängig von zufälligen Prozentsätzen der jeweiligen Gemeinden.“

in der „Pädagogischen Kommission“, die ein Lösungsmodell ausarbeitete, das die Forderungen des KHD fast zur Gänze erfüllte.

Da wir interkulturelles Lernen als Chance für ein friedliches Zusammenleben zweier Volksgruppen ansehen, fordert die Sozialistische Jugend:

● die strikte Ablehnung des Trennungsmodells der „Kärntner Pädagogenkommission“

● keine Schulmodelleinführung ohne Zustimmung der slowenischen Volksgruppe

Längerfristige Perspektiven müssen sein:

Die Forderungen der mit den Beschwerden an den Verfassungsgerichtshof verbundene Kosten geleistet werden können. Leisten auch Sie einen Beitrag für die Erhaltung der gemeinsamen zweisprachigen Schule in Kärnten in Form einer Spende auf das Konto 33050 (pravna pomoč) beim Verband slowenischer Genossenschaften!

20.000 kilometrov za zeleno Afriko

S pričetkom vigredi, 21. marca, sta se ob veliki pozornosti angleških javnih občil odpeljala iz Londona, v petek 29. aprila pa sta bila že v Celovcu. Richard in Ramona Boyd bosta s kolesi še več kot dve leti potovala križem po Evropi in Aziji, da bosta končno prispela v Indonezijski Singapur.

Kolesarjenje po nad 20.000 km dolgi poti je sicer privatnega značja (bivala bosta pri sorodnikih), izkoriščata pa ga za propagiranje zanimivega projekta v Keniji. Podpirata namreč takozvani „Womens Tree Planting Projekt“, v okviru katerega hočejo v naslednjem obdobju zasaditi mnogo dreves, kar naj bi zaustavilo prodiranje puščave.

Na pobudo kenijske profesorice Wangari Maathai so namreč kenijske ženske pred leti začele nasajati drevje, prave zelene pasove, ki naj bi vetru preprečile odnašanje rodovitne zemlje. Iz pobude se je razvila vsedržavna akcija, ki jo podpira tudi Organizacija združenih narodov. Angleške skupine združenih narodov (UNA) so si zastavile cilj, da zberejo 250.000 funtov (okoli 5 milijonov šil.) za podporo tega projekta. Richard in Ramona Boyle sta se pridružila tej akciji in jo na svoji kolesarski odisejdi predstavljata v nešteti krajih, poročila o njunem potovanju in propagandi pa naj pomagajo ogrevati zbiralno vno v Angliji.

Zakonca Boyd sta o akciji, ki naj bi okrepila afriško samopomoč, predavala tudi v Celovcu.

Nad 50.000 siromašnih

Socialnim problemom v Avstriji je bila pred kratkim v Sentyuriju (St. Georgen/Längsee) posvečeno zasedanje Katoliške akcije. Udeleženci iz cele Avstrije so se ukvarjali z brezposelnostjo, z osiromašenjem vedno večjega števila ljudi in z odnosom do njih. Zasedanje je bilo izvedeno v okviru Heminega jubileja.

Med drugim je bilo v predavanjih ugotovljeno, da v Avstriji živi pod ekstenzičnim minimum nad 900.000 ljudi. Na Koroškem pa je po oceni direktorja koroške Caritas dr. Viktorja Omelka nad 50.000 ljudi, ki živijo v skriti revščini. Prav tako je bilo poudarjeno, da je na Koroškem med leti 1980 in 1987 porasla brezposelnost za 200 odstotkov. Konec meseca marca je bilo brez dela 19.000 ljudi, kar je 10% vseh zaposlenih. Zaskrbnjujejoče je, da se je brezposelnost ustalila na tej visoki ravni.

Avstrijska Caritas je na tem zasedanju skenila, da se bo bolj odločno zavzemala za siromašne in brezposelne. V času večjih tehničnih in strukturnih sprememb imajo tudi obstoječa podjetja nalogo, da skrbijo za ljudi, ki so postali „odveč“, ne gre jih samo izločiti iz proizvodnje, pravi Caritas. Potrebna je nova prekvalifikacija ljudi, reformirati pa je treba tudi „pomoč v stiski“.

Slovinci v Salzburgu

Salzburški komite za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem je priredil prejšnji teden na salzburški univerzi „Slovenske dneve“. Dr. Hanns Haas je predaval o zgodovini slovenske narodne skupnosti, Margit Reiter in Helga Embacher sta pripovedovali iz življenja nekaterih partizanov, javnosti pa so predstavili knjigo dr. Petra Gstettnerja „Zwanghaft Deutsch“. Tudi na salzburški prireditvi se je pokazalo, da avstrijska javnost nikakor ne more razumeti, zakaj na Koroškem tako ravnajo z manjšino, še manj pa, zakaj hočejo trojedine stranke ločevati otroke na ljudskih šolah. Tudi v Salzburgu se je v razpravi pojavilo logično vprašanje: „Zakaj se vsi otroci ne učijo obeh jezikov, ko pa že od rane mladosti obstaja možnost dvojezičnosti?“

Cilji iniciative staršev

Zavzemamo se za izboljšanje in razvoj skupnega dvojezičnega pouka, nasprotujemo vsakršnemu ločevanju učencev po jezikovnih ali narodnostnih vidikih.

Od zakonodajalca in šolskih oblasti zahtevamo uvedbo ukrepov, ki bodo doprinesli k pozitivnemu vrednotenju dvojezičnosti v šoli in družbi.

Podpiramo učitelje na dvojezičnih šolah, ki se resno in vestno zavzemajo za izboljšanje dvojezičnega pouka.

V imenu številnih slovensko in nemško govorečih ter dvojezičnih družin v Celovcu zahtevamo možnost dvojezičnega ljudskega izobraževanja v deželnem glavnem mestu.

Podpiramo številne predloge in modele šolskih poizkusov, ki so jih izdelali pedagoški znanstveniki celovške univerze.

Naša iniciativa se opira na izsledke inštituta za raziskavo javnega mnenja, ki potrjujejo, da večina ljudi obeh narodnih skupin na dvojezičnem ozemlju ločevalni model odklanja.

Staršem, ki nameravajo svoje otroke prijaviti k dvojezičnemu pouku, priporočamo, da ob vpisu izrecno zahtevajo dvojezični pouk na podlagi veljavnih zakonskih določil in ob tem opozorijo, da zavračajo delitev po jezikovnih vidikih in da tega ne bodo dopustili.

Iniciativa staršev bo izkoristila vse pravne možnosti proti očitnim diskriminacijskim ločevalnim določilom v zahtevani spremembi zakona.

Odpor proti ločevanju raste tudi v obnah

„Problemi s takoimenovanim pedagoškim modelom obstojajo že dolgo. Toda najprej sem mislila, da tega ne bodo hoteli dejansko uresničiti, saj se mi je zdel povsem nelogičen. Ob koncu lanskega leta pa sem preko medijev zvedela, da so trojedine stranke na Dunaju ločitveni model sprejele. Zdaj ne morem in nočem več sodelovati!“ Tako nam je povedala Elisabeth Sitter, mati dveh otrok, ki se je priselila iz Gmünda na Plešerko, v občino Hodiše.

„Zame je samo po sebi umevno, da se ljudje učijo več jezikov. To mi je bilo jasno tudi že tedaj, ko sem živela še na zgornjem Koroškem. Kot mati pa vem, da je skrb za to, da se otroci česa naučijo – na dvojezičnem ozemlju sodi k temu seveda tudi znanje obeh jezikov, celo moja dolžnost.“ Zato družina Sitter vzgaja svoja otroka, 8-letno Mirijam in 14 mesecev starega Gregorja, v obeh jezikih.

Za Elisabeth je normalno, da hčerka na hodiški ljudski šoli obiskuje dvojezični pouk. Nikakor ne more uvideti smisla in potrebe po ločevanju otrok po jezikovnih ali narod-

nostnih kriterijih. Zato je bila hodiška iniciativa staršev postala iniciativna: „Ko sem zvedela za sklep strank, takoj poklicala starše otrok, ki so na ljudski šoli. Hodišah prijavljeni k dvojezičnemu pouku. Ugotovili smo, da moramo najprej ugotoviti, koliko so starši sploh seznanjeni z načrti ločevanja. In njeni z načrti ločevanja, potem pa se morajo dogovoriti za nadaljnje paze!“

V ta namen je Elisabeth Sitter kot podpredsednica razrednega foruma drugega razreda ljudske šole hotela sklicati sestanek staršev, a direktor šole ji je to otežil s tem, da je zahteval, da mora vsaj vsi starši podpisati ta zahtevo. Tako je morala Elisabeth s pomočjo nekaterih štev izvesti informacijski v neki gostilni. O modelu predaval univ. prof. Laro po temeljiti razpravi pa so navzoči starši odločili za tano podpisno akcijo ločevanju – in že po nekaj mesecih so zbrali 40 podpisov proti ločevanju. V številnih razredih pa so izvedeli, da se nikdo ne upa podpisati, če je proti ločevanju: „Ljudje bojijo grozečih represalij!“

Elisabeth Sitter: „Tudi na hodiški ljudski šoli moramo ohraniti dvojezični pouk!“ Slika: Mohar

Letos v Rožu: Dvojezičnost naj se vidi

23. maja, na binško ponedeljek, bomo podvoježičili Rož: povsod tam, kjer tudi 33 let po podpisu Avstrijske državne pogodbe še vedno ni dvojezičnih tabel (torej skoraj povsod), bomo uradnim tablam dodali slovenske napise. Mirno akcijo bomo izvedli v okviru kolesarske zvezdne vožnje po petih progah s središčem v Sentyakobu. Menimo namreč, da je naš miren upor ravno v času, ko Avstrija sanja o pristopu k Evropski skupnosti, pa ne opazi, da njena manjšinska politika ne odgovarja Evropi, temveč še vedno bolj spominja na nacionalistično Nemčijo, potreben. Proga 2 pelje iz Celovca v Sentyakob.

Zakaj začnemo v Celovcu? Res je, da Celovec ne sodi med tiste kraje, kjer je možno prijaviti otroke k dvojezičnemu pouku – mi pa smo pravzaprav vedno to možnost jemali kot kriterij za omejitev dvojezične ozemlja. Seveda tudi politiki večinskih strank vedno znova zatrjujejo, da to mesto nikakor ni dvojezično in FP se je celo pritožila v parlamentu, ker Smolle vedno pravi Klagenfurt/Celovec (je pač liberalen človek). Vendar pomislimo: po ljudskem štetju '81 živi v Celovcu skoraj desetina vseh koroških Slovencev; Celovec je sedež vseh naših osrednjih organizacij in skoraj vseh avstrijskih slovenskih časopisov; Celovec je seveda tudi glavno mesto in gospodarsko, kulturno in celo športno središče naše narodne skupnosti; še pred sto leti je bil Celovec sre-

dniše slovenske kulture (dobimo se pred Mohorjevo); ne samo možnost za prijavo k dvojezičnemu pouku, to mesto bi moralo imeti tudi dvojezični napis – saj je evropsko mesto. Iz Celovca bomo z glavne ceste zavili proti Vetrinju in se potem spet vrnilo na glavno cesto. Zakaj? Vetrin je tudi uradno, po šolski odredbi iz leta '45, dvojezično ozemlje, čeprav danes spada k občini Celovec; razen tega je v Vetrinju menih Pahernecker napisal prvo slovensko katoliško knjigo, to je bilo leta 1574 (čast, da je uvedel protireformacijo, prepuščamo seveda Ljubljancu Hrenu).

Peljali se bomo preko Kotmaro vasi (slovensko društvo Gorjanci, slovenski občinski odbornik), kjer bomo počivali, in proti Bilčovsu. Bilčovs ima slovenskega župana in dvojezični napis – kot edina občina v Rožu, pa še ta je v Gurah! Čeprav je edina, smo je veseli. Tablo bomo torej okrasili z rožami in si privoščili še en odmor preden se bomo pri Želučah podali čez Dravo in se v Podgorjah srečali s skupino, ki se bo odpeljala iz Šmarjete.

Odpeljali se bomo iz Celovca izpred Mohorjeve ob 10.00, v Kotmaro vas bomo prispeli ob 11.00, odmor do 11.30, v Bilčovs ob 12.30, odmor do 13.15, v Podgorje ob 14.00; v Sentyakob prispemo ob 15.00, sledil bo kulturni program.

Slovenske mladinske organizacije

NA KRATKO

Slavospev Koči na Bleščeči

Planinska postojanka Koča nad Arihovo pečjo na Bleščeči planini obhaja letos 20 let svojega obstoja. S postavitvijo te planinske kočje je do tedaj še komaj poznana planina naenkrat zaslovala daleč po svetu, tako da ima danes vsesplošen ugled. V teh 20 letih obstoja jo je obiskalo tisoče planincev in turistov raznih narodnosti in jo tako vzbujilo, da si je pridobila laskavo ime – dom srečanja.

Planina Bleščeča, nad več kot sto metrov visoko navpično severno steno Arihove pečje, ob vznožju razgledne Komnice, za katero se skriva mogočnija Jepa, je zaradi njene privlačnosti že tako navdušila mnoge planince, da jo povečujejujejo v raznih javnih občilih.

Najlepše in najbolj občutenosti pa sta Bleščečo s pesmijo počastila prijatelj planin Franček Černut in njegov sin Aleksander iz Loč – prvi je zložil besedilo, sin pa je pesem uglasbil. Pesem Bleščeča danes pojejo pevski zbori in je na najboljši poti, da bo ponarodela.

Planinska postojanka Koča nad Arihovo pečjo na Bleščeči je odprta vsako soboto (najkasneje od 16. ure dalje), ob nedeljah in praznikih. Veselimo se obiska!

Kakšne so podobe sovraštva?

Kakšne so podobe sovraštva med „zavednimi“ Slovenci in asimiliranci? O tem so tokrat spregovorili člani delovne skupine, da so asimilatoma sovražni predvsem izobraženi Slovenci, ki se na kakršenkoli način javno zavzemajo za uresničitev svojih pravic. „Zavedni“ Slovenci pa o asimilatih mnogokrat mislijo stvari, ki nimajo racionalne podlage.

Avtorju pesmi in mlademu komponistu k tej stvaritvi iz vsega srca čestitamo in se jima zahvaljujemo, da sta Bleščeči dala tisto pomembnost, ki jo dejansko zasluži.

Bleščeča

Nad Arihovo pečjo dom planinski tam stoji: v soncu koplje se planina, v sencu potok zbori. To prelepa si Bleščeča, vrh Komnice te krasi, skrta za teboj je Jepa; nje sinovom up vedri.

Kadar sonce se zakrije, senca pade na srce – vedno vleče me v planine, k domu, kjer so nade vse. To prelepa si Bleščeča, vrh Komnice te krasi, skrta za teboj je Jepa; nje sinovom up vedri.

Ko življenje mi ugasne, želja moja zadnja bo: srce moje na Bleščeči, v miru bi počivalo.

Za skupni dvojezični pouk!

V tej številki Slovenskega vestnika prilagamo našim naročnikom na dvojezičnem Koroškem tudi poseben vzorec, ki ga uporabite pri vpisovanju vaših otrok (in otrok zancev in prijateljev) v ljudsko šolo. Zveza slovenskih organizacij namreč poziva vse starše, da svoje otroke prijavijo izrecno za skupni dvojezični pouk, in da od ravnatelja šole zahtevajo, da otroka ne bo izločil iz razredne skupnosti po jezikovnih kriterijih, niti z ustanavljanjem paralelnih razredov, niti z ločevanjem s pomočjo drugega učitelja, niti s katerikoli drugim šolsko-organizatoričnim ukrepom. Popolnoma v skladu s tem pozivom ZSO je tudi nadregionalna iniciativa staršev proti ločevanju, ki se je javnosti predstavila prejšnji teden. ZSO tudi poudarja, da bi vsakršen ločitveni sklep nasprotoval avstrijski ustavi ter 7. členu ADP. Zato poziva vse rojake, da se priložne prijavitnice poslužijo ob vpisovanju otrok v ljudsko šolo, ki teče ta mesec, ter da tudi v krogu svojih zancev poskrbijo za to, da bodo otroke prijavili izrecno za skupni dvojezični pouk.

Ime/Name: _____
Naslov/Adresse: _____
Prijavim svojega otroka k dvojezičnemu pouku...
Ich melde mein Kind zum zweisprachigen Unterricht an...

Muzej NOB pri Peršmanu je odslej dalje odprt vsak dan razen ob ponedeljkih in torkih dopoldne. Vsi, ki se zanimajo za zgodovino in odpor vseh antifašistov proti Hitlerjevemu fašizmu, ste prirčno vabljene, da si na Peršmanovini nad Železno Kaplo ogledate zanimivo in poučno razstavo!

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Sreda 11. 5. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	AUSCHWITZ Informacija – diskusija – refleksija Mag. Dietmar Innerwinkler (nem.), Celovec	Sodalitas
Sreda 11. 5. 19.30	pri Tišlarju v Šentjanžu v Rožu	NASTOP UČENCEV GLASBENE ŠOLE – ODDELEK ŠENTJANŽ IN GŠ KAMNIK	Glasbena šola
Četrtek 12. 5. 20.00	Posojilnica Pliberk	GOST MESECA (Večer z Jankom Messnerjem)	Slovensko prosvetno društvo Edinost
Četrtek 12. 5. 20.00	Ljudska šola v Žitari vasi	VIGREDNI KONCERT Nastopajo: Obirski ženski oktet, Wachsenburger Viergesang St. Pölten, MopZ Trta in učenci glasbene šole.	Slovensko prosvetno društvo Trta
Četrtek 12. 5. 10.30	na Radišah	OTROŠKI DAN „Včeraj, danes, jutri“	
Četrtek 12. 5. 14.30	kulturna dvorana na Bistrici na Zilji	KONCERT Mešanega pevskega zbora Jakob Petelin Gallus	
Petek 13. 5. 20.00	občinska hiša v Borovljah	KONCERT KLASIČNE GLASBE Nastopajo: Močilnik Andrea (klavir), Petrischek Bruno (klavir), Gregorič Janez (kitara), Verdel Roman (flavta), Karničar Ludvik (bas).	SPZ IN Slovensko prosvetno društvo Borovlje
Sobota 14. 5. 20.00	Katoliški dom prosvete v Tinjah	KONCERT KLASIČNE GLASBE Nastopajo: Močilnik Andrea (klavir), Petrischek Bruno (klavir), Gregorič Janez (kitara), Verdel Roman (flavta), Karničar Ludvik (bas).	Slovenska prosvetna zveza
Sobota 14. 5. 20.00	gostilna Trkl v Selah (Borovnica)	„PRIJATELJSTVO NE POZNA MEJA“ – 1. del. Nastopajo: Ansambel „Lojze Hlede“ iz Italije, Kvartet „Spev“ iz Slovenije, Vrtnikovi iz Sel in Trio Pavlič. Nato zabava.	
Nedelja 15. 5. 20.00	gostilna Podobnik v Béli	„PRIJATELJSTVO NE POZNA MEJA“ – 2. del. Nastopajo: „Fantje z vseh vetrov“ iz Slovenije, Ansambel Korenika iz Šmihela.	Alpski klub Obir
Nedelja 15. 5. 4.30		SKUPNA SPOMINSKA VOŽNJA V KONCENTRACIJSKO TABORIŠČE MAUTHAUSEN IN V NEKDANJI ZAVOD EVTANAZIJE HARTHEIM Vodstvo in uvod: mag. Dietmar Innerwinkler, Celovec, Prijave sprejema Dom v Tinjah.	Sodalitas
Nedelja 15. 5. 14.30	ljudska šola v Kotmari vasi	KONCERT ANSAMBLA „Fantje z vseh vetrov“	Slovensko prosvetno društvo Gorjanci
Nedelja 15. 5. 14.00	farna dvorana v Selah	MATERINSKA PROSLAVA	Katoliško prosvetno društvo Planina
Od 16. 5. 19. 5.		PELI BOMO IN RISALI – srečanje otrok s slikarko Marjanco Jemec-Božič in s glasbenikom Janezom Bitencem 16. 5. 10.30 otroški vrtec Šentprimož, 14.30 ljudska šola Bilčovs, 17. 5. – 9.30 otroški vrtec Šentjakob v R., 15. 5. otroški vrtec Škofiče, 18. 5. – 9.30 otroški vrtec Naš otrok, 10.45 otroški vrtec SŠD Celovec, 19. 5. – 9.30 otroški vrtec Šmihel.	Krščanska kulturna zveza
Ponedeljek 16. 5. zvečer		Tečaj za „Mornar motorista – dovoljenje za vodenje čolnov in jaht do 25 BRT. Izpiti bo 22. 5. v Mariboru. Interesenti naj se javijo mag. Lojzetu Dolinarju ali mag. Francu Davidu – tel.: (0463) 33353. Klubsko jadranje bo 2. 6. v Portorožu ter od 28. 8. – 4. 9. (Split – Portorož). Prijave so možne do 30. maja.	
Torek 17. 5. 19.30	Hotel Moser- Verdino Celovec	PRISPEVEK JAVNIH OBČIL ZA INTEGRACIJO V PROSTORU ALPE-JADRAN Podijska diskusija z glavnimi uredniki koroških časopisov. Diskusijo vodi mag. Walter Juritsch.	Club tre popoli
Četrtek 19. 4. 20.00	avla glavne šole v Dobrli vasi	DVOJEZIČNI KONCERT Nastopajo: MePZ SPD Srce (Marjan Berložnik), Otroški zbor SPD Srce (Ludmila Sturm), Kärntner Madrigalchor (prof. Nikolaus Theodoroff).	Slovensko prosvetno društvo Srce
Ponedeljek 23. 5. 14.00		KOLESARSKI IZLET Proga: Obirsko – Železna Kapla – Obirsko – Korte. Zaključni piknik pri Markunu v Kortah.	Slovensko prosvetno društvo Valentin Polanšek.

POTOVANJE V SOVJETSKO ZVEZO (Moskva + Leningrad) 14. – 21. julija 1988 Cena: 10.020 šil. (polet, viza, prevoz). Prijavite se čimprej pri Cartrans (ga. Mischkulnik) ali pri prof. Štefanu Pinterju (tel.: 04228/28874).

RAZSTAVE

Galerija Tinje	Razstava del Tonija Seiferta (slike) do 9. junija
Galerie in Stadthaus	Günter Brus – Arnulf Rainer (skupna del) do 5. 6.
Mohorjeva knjigarna Celovec	IŠČEM SVOJ TAO Razstava del Majde Zorko-Gašparič (Kitajsko slikarstvo)
Kulturna taberna Pri Joklino	Razstava del slikarke Loretta Viscuso (Benetke) akvareli, radiranke
Galerie 61, Celovec	GIUSEPPE ZIGAINA (Italija) Olinjate slike, gvaši in radiranke. Od 27. 4. do 3. 6. (po. – pet. 15.00 – 18.00)
Galerija Rožek	RAZSTAVA FATIME TUNOVIČ otvoritev 14. maja ob 19.30 do 5. junija (ob petkih, sobotah in nedeljah od 15. do 18. ure)

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telex 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 300 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 12.000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 900.000 dinarjev.

Celovečerni ter kratki slovenski filmi v Celovcu

Ljubitelj slovenskega filma pozor! Od 17. do 19. maja imate priložnost, da si v Alternativnem kinu v Celovcu (kinocenter Wulfenia) ogledate tri celovečerne slovenske filme. Vsi so bili predvajani na filmskem festivalu v Berlinu, odlikujejo pa jih tudi druge nagrade. Uvodoma so na sporedu še kratki filmi in risanke. Na predvajanje slovenskih filmov v Celovcu pa so vabljeni tudi nemškogovoreči sodeželani, kajti tudi zanje je poskrbljeno. Spodnaslovi v nemškem jeziku naj bi jim omogočili vpogled v slovensko filmsko zakladnico.

Po romanu Ivana Potrča je leta 1970 nastal scenarij za film „Rdeče klasje“. Zgodba se dogaja po drugi svetovni vojni v vasi Gomila na Štajerskem. Po vojni je bilo potrebno zagotoviti dovolj hrane za delavce v mestih, ki so obnavljali porušeno deželo. Kmetje pa so neradi dajali svoje pridelke, zato so v vasi prihajale odkupne komisije, ki so večkrat

tudi s silo jemale živež. V vasi je bil delegat tudi Herdlov Južek. Nastanil se je pri Toplekovih in se zapletel v čudna ljubezenska razmerja, ki niso ostala s krita. Najprej je za to izvedel Tunika, kmalu za njim pa vsa vas.

Slovenski filmi

V torek, 17. maja 1988 „Rdeče klasje“ (Živojin Pavlovič); v sredo, 18. maja 1988 „Vodstvo Karoline Žasler“ (Matjaž Klopčič); v četrtek, 19. maja 1988 „Hudodelci“ (Franci Slak). Vse predstave se pričnejo ob 20.40 uri v Alternativnem kinu (Wulfenia) v Celovcu.

Južek je imel nalogo, da ustanovi zadrugo, vendar so se kmetje temu uprli. Ko mu je končno le uspelo, so pridili na vasi veselico. Tu so se pričeli nekateri norčevati iz njegove ljubezni. Južek je v svojem brezizhodnem položaju vzel pištolo in ubil enega izmed njih. Obsodili so

ga, ker je ubijal, nasilno formiral zadrugo in rušil ugled vodilnih in operativnih organov komunistične partije.

Po knjižni predlogi Toneta Partljiča je Matjaž Klopčič leta 1976 posnel film „Vodstvo Karoline Žasler“. V njem prikazuje zgodbo mlade vdove na podeželju. Industrializacija prodira iz mest na vasi, stare norme propadajo, novih še ni. Karolina pa se upira na svojevrsten način. V glavni vlogi nastopa Milena Župančič.

Roman Marjana Rožanca je služil za predlogo scenarija „Hudodelci“. Film je leta 1987 posnel režiser Franci Slak. Peter Bordon, zamejski Slovenec, se v prvih povojnih letih iz Trsta zateče v Ljubljano. Spoprijatelji se s tremi starejšimi italijanskimi komunisti, političnimi begunci. Združuje jih nostalgčni občutek izgnanstva in se nikakor ne morejo zživeti v nove razmere v njim tuji deželi. Leta 1948 se pojavi varnostna služba.

Osemkrat „Obmejni jazz“ – prva plošča Kundalinov

Pred sedmimi leti so glasbeni individualisti v Celovcu začeli s skupinskim delom. V raznih prostorih – največkrat v kletih – so se preizkušali v raznih variantah jazzglasbe, dokler niso našli svoje prave mešanice. Skupina, ki si je že tedaj nadala ime „Kundalini“, je danes postala že pravi pojem za vse ljubitelje jazzja. Poznani niso samo na Koroškem, temveč tudi daleč preko deželnih meja. To se odraža tudi v prenapoljenem koncertnem koledarju

skupine, saj nastopa po vsej Avstriji. Ansambel „Kundalini“ sestavljajo bobnar Emil Krištof, pevka Ali Gaggl, saksofonist Pauli Tatschl, pianist Bruno Posod ter basist Luka Antičević. Prav tej petorici je uspelo, da je v svojem sedmem letu obstoja založila in izdala svojo prvo long-play ploščo. „Pot do nje je bila naporena“, nam je dejal Emil Krištof, ko je pripovedoval o pripravi prvenca Kundalinov. Lansko jesen se je porodila kon-

kretna zamisel za izdajo plošče, toda največji problem, finančna sredstva za ta projekt, je bil še nerazrešen: Krištof pa se težav ni ustrašil in je našel več podpornikov, priredil je še koncertni večer v celovškem „Kamotu“, s katerim so za svoj projekt iztržili tudi lepo vsoto denarja. Ob koncertu Svetlane Makarovičeve v Celovcu pa so zvedeli še za Cankarjev študio v Ljubljani, kjer so v osmih dneh posneli trak za ploščo. Tako je Kundalinom manjkalo samo še založnik, ki pa so ga končno našli v alternativni založbi plošč „Extraplatte“ na Dunaju. Tako je prvenec torej dozorel in ga bodo predstavili v ponedeljek, 16. maja ob 20.30 uri v celovškem „Kamotu“.

Že sam naslov plošče pove, da se člani skupine zavedajo, v katerem prostoru delujejo. Še bolj pa se to odraža v posameznih pesmih (na plošči je šest lastnih skladb), saj Kundalini bogatijo tradicionalni rock-jazz z južnoslovanskimi motivi. Prav v tem pa je tudi posebnost Kundalinov, ki s tem na koroški in avstrijski sceni dejansko izstopajo.

Kulturna pomlad v Žvabeku

Pred 10 leti so v Žvabeku ustanovili pevsko-instrumentalno skupino. Prve člani, takrat še otroci, so danes že odrasli, in vendar so ostali zvesti glasbeni skupini (slika desno). Pred dvema letoma so instrumentalno skupino razdelili v otroški in mladinski zbor. V soboto pa so skupaj proslavili 10-letni jubilej. Sodelovale so tudi ostale skupine KPD „Drava“. Za vse kulturne ustvarjalce je bil resnično pravi vaški praznik.

Kljub temu, da 10 let ni dolga doba, je pomenila ustanovitev pevsko-instrumentalne skupine v Žvabeku poživitev kulturnega dela na robu dvojezičnega ozemlja. Skupino ves čas vodi učiteljica Rozina Katz. Predvsem njej velja priznanje za ustanovitev skupine iz zahvala za vse dosedanje prizadevanje.

Da njen trud ni bil zaman, potrjuje otroški zbor, ki ga vodi Štefka Kap.

V teh desetih letih je Žvabek doživel pravo kulturno

pomlad, saj poleg obeh zborov delujeta še oktet „Suha“, ki ga vodi mag. Bertelj Logar, in ansambel „Štiri J“. Pevci ansambla s kritičnimi pesmimi opozarjajo na pereče probleme današnjega časa. V soboto je bil njihov prikaz koroške mentalitete Schuhplattlerjev dokaj odmeven (slika). Poleg omenjenih skupin so prireditev oblikovali še domači vižar Hubert Krop ter instrumentalistki Sonja Selinšek in Astrid Štehnarik.

Lenej Katz, predsednik KPD „Drava“ v Žvabeku, je poudaril pomembnost dela mladine v tem kraju. Kot je dejal, odlikuje žvabeško mladino predvsem samozavest, s katero nastopa na dvojezičnem ozemlju. S sobotno prireditvijo pa so se spomnili tudi Marije Logar, Mlakarjeve mame. Dvakrat je mladim pevcem sešila nove noše, pred tremi leti pa jo je dohitela tragična smrt. Jubilejna prireditev je bila posvečena prav njej. **Miha Pasterk**

NA
KRATKO

Sichrovsky bral v Celovcu

„Ne vemo, kaj bo jutri, vemo samo, kaj je bilo včeraj“ in „Rojeni s krivdo“ sta knjigi, ki ju je napisal Peter Sichrovsky. V prvi je objavil pretresljive pogovore z Židi, ki danes živijo v Avstriji in ZRN. V drugem in novejšem delu pa so objavljeni razgovori z vnuki nekdanjih nacionalsocialistov. V četrtek zvečer je iz obeh omenjenih del bral na celovski univerzi, po branju pa je bila še diskusija. Tokrat je bil Sichrovsky gost univerzitetnega kulturnega centra UNIKUM.

Brezbrižnost

Na povabilo katoliške visokošolske zveze je na celovski univerzi spregovorila univ. prof. dr. Erika Weinzierl, ena izmed predstavnic „drugačne Avstrije“. V letu, ko se spominjamo usodne priključitve, je Erika Weinzierl že nešteto-krat opozorila na ponovno nevarnost nacizma in fašizma. Znani so njeni prispevki o „krivdi zaradi brezbrzižnosti“. O tej je spregovorila tudi v Celovcu. Javno pa je Weinzierlova tudi že zahtevala Waldheimov odstop.

Večjezičnost

Izšel je Hemin koledar. V nemščini je izšel v nakladi 2.500 izvodov, 500 izvodov pa je dvojezičnih. V štirih jezikih, slovenščini, nemščini, italijanščini in furlanščini je popisan Hemin šal, ki ga je izdala krška škofija. Pravtako so predstavili tudi Hemino pesem, prirejeno v obeh deželnih jezikih.

Knjiga o žrtvah evtanazije

Založba Drava v Celovcu in Slovenski znanstveni inštitut danes predstavljata knjigo o žrtvah evtanazije v celovski bolnici. „Die Ärzte, die Schwestern, die SS und der Tod“/Zdravniki, sestre, eses in smrt je naslov knjige, ki jo je napisal Helge Stromberger.

Nastopili so tudi otroci iz vrtca v Šentprimožu in otroški zbor SPD „Srce“.

Sliki: Mohar/Pasterk

Proslavili so matere

Kot vsako leto so tudi letos širom južne Koroške slovenska prosvetna društva priredila razne prireditve ob materinskem dnevu. Ponekod so sodelovali otroški zbori domačih društev, drugod spet otroci dvojezičnih otroških vrtcev, v nekaterih krajih pa celo ljudske šole, ki so mamicam „podarile“ šopek recitacij in zapetih pesmi. Pa tudi starejši sinovi in hčerke so ponekod prispevali recitale, povsod pa je nastopom sledilo prijetno kramljanje ob kavi ali kozarčku.

Joža Kunčič †

V 83. letu starosti nas je zapustil Joža Kunčič pd. Niža iz Šentpetra pri Šentjakobu v Rožu. Nikoli več se ne bomo srečavali na planinskih izletih in v našem planinskem domu na Bleščehi. Pokojni je namreč spadal k znani trojici po letih najstarejših entuziastov. Od teh treh živi danes samo še Joža Kofler, medtem ko je Joža Miklavčič, starosta slovenskih planincev na Koroškem, umrl že pred leti. Slovenski planinci bomo pokojnega Kunčiča zelo pogrešali.

V tolažbo nam bo misel, da je bilo njegovo življenje polno in bogato. V sredo, 3. maja smo pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Ohranili ga bomo v nepozabnem in častnem spominu.

Globoko prizadeti ženi in otrokom z družinami izrekamo naše globoko sožalje.

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečajji 9. 5. 1988

	Nakup	Prodaja
us \$	11.76	11.86
can \$	9.52	9.62
angl. £	22.08	22.34
irl	18.65	18.91
sfr	844.00	846.40
bfr	33.47	33.67
ff	206.01	207.89
hfl	625.66	628.54
dm	701.68	704.52
lit	0.938	0.956
dkr	182.10	183.50
nkr	191.12	192.58
skr	200.09	202.11
fmk	293.40	295.80
esc	8.43	8.79
ptas	10.57	10.73
yen	9.45	9.48

Posreduje
Zveza/Bank

Valutni tečajji 9. 5. 1988

	Nakup	Prodaja
din	0.60	0.90
us \$	11.50	12.10
can \$	9.30	9.90
angl. £	21.60	22.80
irl	18.40	19.40
sfr	834.00	854.00
bfr	32.90	34.10
ff	202.00	212.00
hfl	618.50	634.50
dm	694.20	710.60
lit	0.925	0.975
dkr	178.50	185.50
nkr	187.50	194.50
skr	197.00	204.00
fmk	288.50	299.50
esc	8.10	9.30
ptas	10.30	11.00
yen	9.25	9.55

LOTTO

13 16 20 31 32 40 (42)
brez jamstva!

TOTO

22X 111 X11 X11
brez jamstva!

◆	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1												
2												
3												
4												
5												
6												

Kengurujska magična križanka

Besede, ki jih boste uganili s pomočjo spodnjih opisov, vpisujte vodoravno preskakujoče v vsako drugo polje. Na primer: prvo besedo pod zaporedno številko 1 morate vpisati v prvo vrstico v naslednja polja: **A C E G I K**, drugo besedo pa v polja **B D F H J L**. Na isti način vpisujete besede v vrsticah 2, 3, 4, 5 in 6. Kaj boste opazili po koncu reševanja? Vse vodoravno vpisane besede boste prebrali tudi v navpičnih kolonah!

1. sladkovodna riba iz družine lososov (znana je potočna, jezerska in ameriška...) - zmagoslavje, sijajna zmaga;
2. gorska skupina v italijanskih Alpah s številnimi ledeniki in istoimenskim najvišjim vrhom (3902 m) - nemški geograf,

eden od začetnikov znanstvene geografije (Carl, 1779 - 1859);
3. močno čustvo - nekdanja ruska atletinja, štirikratna svetovna rekorderka v teku na 400 metrov v letih med 1957 in 1962 (njen prvi svetovni rekord je bil 54 sekund, zadnji pa 53,4 sekunde);
4. kemični podložnik v fevdalizmu - prebivalec antičnega mesta Utika;
5. desni pritok reke Morave v Srbiji, tudi pokrajina v vzhodni Srbiji, v porečju te reke - slovenski umetnostni zgodovinar, kritik in pedagog, raziskovalec zlasti avtoportretov (Luc, rojen 1925);
6. oskrbnik vrta - ime ljubljanskega športnega novinarja Trefalta.

sestavil Jože Petelin

Rešitev iz zadnje številke

1	A	2	R	3	A	4	S	5	V	6	I	7	B	8	A
9	P	O	9	L	A	V	A	R							
10	I	9	N	O	R	A	N	T							
11	S	L	O	V	A	N	K	A							
12	A	N	A	N	A	S									
13	R	T													

SLOVENSKI VESTNIK
najaktualnejši list koroških Slovencev
vaš list s formatom

TEDENSKI HOROSKOP

- LEV** (23. 7. - 23. 8.)
Opraviti imate z osebo, ki se kaže za dovolj zapleteno, kar se bo še posebej pokazalo sredi tega tedna. Z dozdavnimi prijatelji vas čaka odlični spopad.
- DEVICA** (24. 8. - 23. 9.)
Spoznali boste osebo, ki vam bo sprožila najrazličnejša ugibanja. Za pretiranimi prijaznostmi vedno tiči kakšna nevarnost. Vaša srečna številka je dvaintrideset.
- TEHTNICA** (24. 9. - 23. 10.)
Zvedeli boste nekaj, kar vam bo zbuvalo razne pomisleke. Z vsiljivimi vprašanji se boste samo zamerili, zato jih raje opustite. Proti koncu tedna vas čaka nekaj nepričakovanega. Vaša srečna številka je deset.
- ŠKORPIJON** (24. 10. - 22. 11.)
Ponudite ob primerni priložnosti svojo pomoč osebi, ki si to zasluži. Nekdanji nasprotnik se bo spremenil v prijatelja. Telefonska ljubezen. Vaša srečna številka je dve.
- STRELEC** (23. 11. - 21. 12.)
Če si boste pustili zlomiti vašo voljo, boste postali neprosto voljna žrtev ljubezni. Neka oseba bo izrazila dvom o vaši vrednosti, vendar se ne pustite omajati.
- KOZOROG** (22. 12. - 20. 1.)
Nastopili bodo dogodki, ki bodo terjali od vas jasne in ne pavšalne odgovore. Nič napačnega tudi ne bo, če boste ravnali izključno po svoji pameti, ne pa po navodilih drugih. Vaša srečna številka je osem.
- VODNAR** (21. 1. - 18. 2.)
Ni potrebno, da zbogom zaradi dolgočasnja počenjate neumnosti. Okolica to že težko prenaša. Nekdo želi to krepko izkoristiti in vas potunkati v nekaj neprijetnega.
- RIBI** (19. 2. - 20. 3.)
Za vstop v svet, kjer veljajo izključno le pravila igre, je potrebno imeti tudi določene lastnosti. Sledite istemu, kar vam bo prišepnil glas. Vaša srečna številka je trinajst.
- OVEN** (21. 3. - 20. 4.)
Nekdo vam bo sugeriral zelo privlačno misel, vaši rahločutni pomisleki pa vam branijo tveganje. Za dobro uigrano zvezo sta potrebna dva zanesljiva človeka. Vaša srečna številka je trideset.
- BIK** (21. 4. - 21. 5.)
Čakate na ugodno razpoloženje, da bi lahko opravili svoje delo, tega pa ni in ni. Proti koncu tedna pa bodo vendar nastopile okoliščine, z njimi vred pa napoved za prijetnejši čas.
- DVOJČKA** (22. 5. - 21. 6.)
Nekdo vas bo prav mojstrsko skušal spraviti ob živce, vi pa mu tudi ne boste ostali dolžni. Tisto, kar nameravate, je strel v prazno, nekdo vas je prehitel. Vaša srečna številka je devetintrideset.
- RAK** (22. 6. - 22. 7.)
Osvobodite se svojih večnih dvomov in preidite k stvari. Le tako se vam bo odvalil kamen od srca, s tem pa se bo razblinila tudi vaša živčnost in negotovost. Vaša srečna številka je petindvajset.

KAROLINA KOLMANIČ
Izzvenela je pesem

„Kakor hočeta“, je brezbrizno zamahnila z roko in se oblačila. Zrak v avtobusu je bil zadušljiv. Od nekod je prodiral vonj po gorivu. Mnogim je bilo slabo. Bledi so rinili naprej. Šofer je godrnjal. Izstopili so. Dekleta, ki so imela doma že sveže zlikane nežno rumene bluze in zvonce črna temnorjava krila, so lezla iz prepolnega avtobusa precej zmečkana. Tistih osem dečkov, ki so v zboru še vztrajali, se ni zmenilo za hlače, če so zmečkane ali ne. Takoj ob izstopu so namreč opazili na novo odprto slaščičarno in cingljali z drobižem za sladole. Verini spremljevalki Marinka in Irena sta to namero takoj preprečili.
„Kaj pa grlo, fantje! Po opravljenem delu pride plačilo. Zdaj pa hitro notri. Smo že pozni.“
Verine stisnjene ustnice je razklenil nasme, ko je v nabit polnem stranskem prostoru - čakalnici - zagledala svojo kolegico iz študentskih dni.
„Kaj, a ti si tudi tu? Nikoli te ni bilo na aktivu.“

„Seveda ne, šele s polletjem sem prišla na šolo“, je odvrnila Brigita.
„Si le sama vodila zbor, jaz pa sem vpadla.“
„Saj ne bo uradnega ocenjevanja“, se je široko smejala Brigita in se delala brezbrizno, ali pa je taka v resnici bila.
„Uradnega ne, izbor za medobčinsko revijo pa je. In moj predhodnik ni vodil zbora le na medobčinsko, temveč na republiško v Zagorje“, je pojasnjevala Vera. Da bi še bolj podkrepila moč svojih besed, se je še dopolnila:
„Tudi v Celju, med najboljšimi zbori, so nastopali.“
Brigita je sicer vso to tekmovalno lestvico vsaj teoretično poznala, vendar je vse to ni iztirilo. Smeh, ki se je bil že prej zadržal na njenem obrazu, ni izginil.
„Hm, imam presneto srečo, da nimam takih pevskih prednikov. Pri nas je učil glasbo, kdor je imel posluš, znal igrati na kitaro ali pa so mu manjkale ure. In zdaj so mene, neizkušeno glasbenico, poslali sem,

naj se merim s temi mestnimi utečenimi zbori.“
Prostorna avla se je vedno bolj polnila. V sobo ob dvorani so lahko stlačili le dva zbora; tokrat sta bila tista, ki bosta prva zaporedoma nastopila. Vera je še enkrat preletela oder in na zadnjem platnu velik napis je vznemirjal. „Pesem nas druž!“
Koliko ljudi bo danes razdružila! Koliko tihe zavisti, strahu, porazov in zmag!
Dvorana je bila skoraj zasedena. Vera je vedela, da je tu nekako šest sto ali še več ljudi; med njimi so v zadnjih vrstah sedeli pevci, ki so nastopali šele proti koncu. Njen vrstni red se ni nič spremenil. Nastopili bodo osmi. Sedla je v dvorani na prazen sedež blizu vrat. Napovedovalka je najavila prvi zbor. Luči so počasi ugašale. Težak zrak je valoval. Mladi so prihajali na oder precej hrupno. Vmes so se tudi prerivali. Vsaj tega se pri njenih ni treba bati. Za seboj imajo že ta in še druge odre. Trudila se je, da bi zbrano sledila. Vendar sta melodija in besedilo obvisela

nekje v zraku brez teže. Ne, ne bo vzdržala. Zdaj ni bilo časa preudarjati zakaj. V podzavesti se je že zdavnaj utrnilo, da pričakujejo njeno zmago. Tako so bili vajeni; ne vedno, a večkrat. In v to so prepričani pevci in seveda tudi spremljevalki, ki budno čuvata tam v avli njen zbor. Ona pa naj le mirno poslušaja. Vrata so priprta. Vendar se večkrat škripaje odpro in skozi smukne kakšna postava. Da bi Vera razbila svojo grozno osredotočenost, se je ozrla proti vratom ravno, ko se je zopet skozi odprtino prikradla svetloba. Tedaj je zagledala Ireno. Vstala je in se v mahu dotaknila njene roke.
„Irena, mene iščeš?“
„A tu si! Prišel je ravnatelj... in skoraj vsi naši.“
Vera je začutila naval krvi in samo rahel vzdih se je prikradel iz prsi. Vstala je in sledila Ireni.
„Kje so?“ je vprašala.
„Odšli so skozi levi vhod“, je komaj dopovedala Irena, saj je ves predprostor šumel od šepetanja in počasnega živčnega prestopanja. Veri je napetost vedno bolj mehčala kolena. Natanko je vedela, da ne bo zmogla brez tablete. Roka je živčno segla po torbici. Nato se je zatekla v umivalnico, si umila dlani in pustila teči

vodo kakšno minuto. Mrzla je pršla mimo in je prijetno hladila. Še enkrat je zaokrožila dlani, ju stisnila in s hlastnimi požirki pila. Vmes je pogoltnila tudi mnogo obetajočo drobno zeleno tabletko. Nato si je z mokrimi rokami natrla še čelo, senca in tilnik.
„Nesrečna revija me bo predelala v pravo narkomanko. Lojzetu bi to uspelo brez vsakih pretresov. In Lojze, pošten kolega, kakršen je, če bi le vedel, koliko hudega prestajam, bi to še danes opravil namesto mene“, je v mislih pogrevala že dobro utrjeno domnevo.
(dalje prihodnjič)

Promocija
Herbert Paulitsch z Obirskega je 22. aprila promoviral na dunajski univerzi za doktorja filozofskih ved. SPD Valentin Polanšek svojemu članu iskreno čestita ter mu želi mnogo uspehov. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika!

11.-17. 5.

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA

V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI

SR

10.30 Mož, ki je preveč vedel; 16.30 Lutkovna predstava; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Risanka; 17.30 Pustolovščine Toma Sawyera in Huckleberry Finna; 17.55 Za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Čvrsto v sedlu; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Princ in plesalka; 22.10 Obmejna patrolja; 0.00 S.O.B.

16.00 Wurlitzer; 17.00 Graditi, stanovati, živeti; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Pan-optikum; 18.30 Lokalni TV spored; 19.00 Čas v sliki - znanje danes - Kuturni žurnal; 20.15 Nogomet; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Snidenje z revolucijo; 23.10 Nočni studio.

10.00 Čehov na Jalti; 15.45 Videostrani; 16.00 Osmi dan; 16.40 Mostovi; 17.10 Angleščina; 17.30 V gozdu; 17.45 Erazem in potepuh; 18.15 Male razlike in njihove velike posledice; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Dvoboj v Missouriju; 22.25 Dnevnik; 23.10 Videostrani.

ČE

14.05 Moj oče, opica in jaz; 15.30 Pozabljena vrata; 16.30 Čar rac; 17.40 Pravična pisma; 18.10 Alf; 18.35 „The Nits“; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Poneverjeno nebo; 21.55 Loto; 22.00 Fanfare glasnosti; 22.45 Dragocenosti Bavarske; 22.55 Musiche dal cinema italiano.

15.00 Falstaff; 17.30 Irving Berlin; 18.00 1-2-X; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.48 Kot norci; 20.15 Smrtne novice; F 21.50 Neskončna prerija; 23.50 Aktualno; 23.55 Uporniki iz Liang Shan Poja; 0.40 Poročila.

11.00 Avtomobili, ki so požrli Pariz; 16.10 Videostrani; 17.30 Indijske legende; 18.00 Glasbeni ropot; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.01 Obzornik; 19.18 Zrno; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.10 Zgodovina; 22.30 Dnevnik; 0.00 Videostrani.

PE

10.30 Princ in plesalka; 12.25 Snidenje z revolucijo; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Kalimero; 17.30 Okoli sveta; 17.55 Za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Čvrsto v sedlu; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Derrick; 21.20 Svoječas; 22.35 Frustrirani; 22.45 Armand.

16.00 Wurlitzer; 16.45 Hotel; 17.30 Divjim živalim na sledi; 18.00 2X7; 18.30 Lokalni TV spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Diagnoza; 21.20 Apropo film; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Z jekleno pestjo; 23.50 Aktualno; 23.55 Avtovampir.

11.00 Zgodovina; 16.15 Videostrani; 17.30 V znamenju dvojčkov; 17.50 Grizli Adams; 18.15 Grafiki Bosne in Hercegovine; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.01 Obzornik; 19.18 Zrno; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Gospa Mosorojska; 21.20 Ob 30. obletnici TV Ljubljana.

SO

10.35 Poneverjeno nebo; 14.30 Gasparone; 16.00 Otroški Wurlitzer; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Športna abeceda; 17.55 Za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Nogomet; 19.00 Veselo v soboto; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Stavimo, da...; 22.05 Šport; 22.35 Yes ministriški predsednik; 23.00 Mednarodni jazz.

15.30 2X7; 17.00 Sklenil sem ostati politik; 18.00 Trailer; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Wynne & Penkovsky; 22.30 Umor vračunan v ceni; 0.00 Aktualno; 0.05 Revak, suženj Kartagine; 1.30 Poročila.

8.00 Radovedni taček; 8.15 Pamet je boljše kot žamet; 8.20 V gozdu; 8.55 Erazem in potepuh; 15.35 Videostrani; 15.50 Kekčeve ukane; 17.05 Zlati cekin; 18.25 Da ne bi bolelo; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.30 Dolgo vroče poletje; 21.25 Križ kraja; 22.45 Dnevnik; 23.00 Frisco Kid.

NE

10.35 Tedenski obzornik; 11.00 Tiskovna konferenca; 13.00 Orientacije; 14.00 Zvita lisica in neumna gos; 16.10 Poročila za otroke; 17.40X-Large; 19.20 Žrebanje lota; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Zaupanje za zaupanje; 22.00 Fanfare glasnosti; 23.00 Ples '88.

9.40 Dediščina: kultura Židov; 17.40 Klub seniorjev; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.48 Primer ljudskega pravo-branilca; 20.15 Charleston; 21.50 Strastne rožice; 23.30 Aktualno; 23.40 Čikago 1930; 0.30 Poročila.

9.20 Živ žav; 10.15 Grizli Adams; 12.00 Ljudje in zemlja; 15.10 Videostrani; 15.25 Sinovi in hčere steklarja Jakoba; 16.25 Preko mostu; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.01 Mernik; 19.18 Zrno; 19.30 Dnevnik; 20.05 Obljubljena dežela; 20.55 Zdravo; 22.25 Videostrani.

PO

10.30 Gasparone; 17.05 D'Artagnan in trije mušketirji; 17.30 Kamen Marka Pola; 17.55 Za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Čvrsto v sedlu; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Mike Hammer; 22.05 Malteški redovniki; 22.50 Dunajski kulturni teden; 23.35 Beethoven.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Nova tovarna; 18.00 Lindenstraße; 18.30 Lokalni TV spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Elegantni pes; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Šiling; 21.50 Pogledi s strani; 22.22 Umor v Sidneyju; 23.50 Aktualno; 23.55 Columbo.

16.45 Videostrani; 17.00 Naš utrip; 17.15 Zrcalo tedna; 17.30 Radovedni taček; 17.45 Makedonske narodne; 18.15 Živali pred kamero; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.18 Zrno; 19.30 Dnevnik; 20.05 Pogled v ogledalu; 21.05 Aktualno; 21.45 Dnevnik; 22.00 APZ Boris Kraigher.

TO

10.30 Charleston; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Viki in silaki; 17.55 Za lahko noč; 18.00 Šport; 20.15 Univerzum; 21.00 Poglej in zmagaj; 21.05 Dediščina Guldenburgov; 21.55 Superflip; 22.22 Elegantni lopov; 0.05 Big Vally.

16.00 Wurlitzer; 17.00 Mila in pralni praški; 17.50 Jezik računalnikov; 18.00 Alf; 18.30 Lokalni TV spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Spodrsaljci; 21.00 Poglej in zmagaj; 21.07 Zunanje-politični report; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Klub 2.

16.15 Videostrani; 17.30 Pamet je boljše kot žamet; 17.45 Periskop; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.01 Obzornik; 19.13 TV okno; 19.18 Dnevnik; 20.05 Kronologija pogodb; 21.10 Osmi dan; 21.50 Dnevnik; 22.15 Videostrani.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Sreda, 11. 5.
Dobra volja je najboljša
Večerna 21.00
Zvočno pismo
Viški v Cankarjevem domu (I. Dekleva)

Četrtek, 12. 5.
Praznična oddaja (P. Zunder)

Petek, 13. 5.
Gospodarjenje z energijo: Mirko Oraže v pogovoru z atomskim fizikom dr. Straussom

Sobota, 14. 5.
Duhovni nagovor (Kpl. Pepe Marketz)
Voščila (M. Hartmann)

Nedelja, 15. 5.
Slovenski ansambli: Ans. Jožeta Burnika

Ponedeljek, 16. 5.
Uspešnica meseca - Posnetek z javne prireditve na Blatu

Torek, 17. 5.
Halo, prijatelj!
Partnerski magazin

Viški v Cankarjevem domu
Zvočno pismo iz Slovenije

11. 5. 1988 Večerna oddaja 21.00-22.00

V večerni slovenski oddaji koroškega radia bo v sredo, 11. maja ob 21. uri najprej na vrsti zvočno pismo iz Ljubljane. V dogovoru radijskih hiš o rednem sodelovanju si mesečno enkrat izmenjujemo polurno oddajo, iz Celovca pošiljamo radijskim kolegom v Ljubljano pregled tekočih dogajanj iz politike, kulture in kronike, oni nas pa enkrat mesečno seznanijo z vsestranskim dogajanjem v Sloveniji. Drugi del večernega sporeda pa bo spet namenjen viškom v Cankarjevem domu v Ljubljani. Dve oddaji, v katerih nam je dr. Igor Dekleva, priznani pianist, predstavil viške od samega začetka delovanja v Cankarjevem domu leta 1981 do leta 1984 smo vam že predvajali. Tokrat nam je umetnik izbral posebne poslastice glasbenih prireditev v Cankarjevem domu do leta 1986. Tudi tokrat bo prevladovala imenitna sinfonična glasba, za svoj spored pa je dr. Igor Dekleva v oddajo vključil tudi nastop pevskega zbora društva Srce iz Dobrle vasi.

Iz zgodovine kontinenta

Torek, 17. 5. 1988, TV A1, 20.15 - Letos v Avstraliji slavijo 200-letnico sedanje nacije. Preden pa so Angleži začeli na ta kontinent pošiljati svoje kaznjence, so tu prebivali praprebivalci. Zanje je bila 200-letna civilizacija usodna, saj se je njihovo število znatno znižalo. O začetkih avstralskega kontinenta bo v prvi oddaji spregovoril pisatelj Thomas Keneally. 2. del bo na sporedu **24. maja 1988.**

V gozdu

Sreda, 11. 5. 1988, TV LJ1, 17.30 - Z umetniško fotografijo Milana Kumra si bodo mladi gledalci lahko ogledali „V gozdu“. Pri tem naj ne moti, da so fotografije v črnobeli tehniki. Pomembno je, kako se bodo ujele z zahtevno vsebino našega velikega umetnika slovenske besede, katerega rojstvo praznujemo ta teden.

Perspektive

Sreda, 11. 5. 1988, TV LJ1, 18.15 - S tem prispevkom se zaključuje serija oddaj „Majhne razlike in njihove posledice“. Zadnja oddaja je nekakšen povzetek, obenem pa tudi skicira možne odgovore na vprašanja o odnosu družbe prihodnosti do bioloških razlik med spoloma. Nakazuje perspektive premagovanja družbene neenakosti.

Dvoboj v Missouriju

Sreda, 11. 5. 1988, TV LJ1, 20.05 - „Dvoboj v Missouriju je tretji vestern Arthurja Penna. V sedemdesetih letih se je uveljavil kot vodilna osebnost novega sloga v tej tradicionalni hollywoodski filmski zvrsti. Nove poteze v rekonstrukciji Divjega zahoda razberemo predvsem v prizorih piknika ob obešanju, ob skupinah policajev na konjih, ki se utaborijo v cerkvi itd. Novi so tudi liki živinorejca Braxtona, ki v prostem času igra klavir, kakor tudi konjskega tatu, ki se palogama spremeni v farmarja. V filmu se soočata dva različna koncepta igre, ki ju predstavljata ostareli Marlon Brando in Jack Nicholson. Izvrstni so tudi dialogi.

Snidenje z revolucijo

Sreda, 11. 5. 1988, TV A2, 22.22 - „Vstaja“ je naslov prvega dela dokumentacije, v kateri bo spregovoril Daniel Cohn-Bendit o začetkih protestnega gibanja v Evropi in Ameriki. Z nekdanjimi osebnostmi tega gibanja bo razpravljaval o posledicah leta 1968. 2. del bo na sporedu **18. 5. 1988.**

Fanfare glasnosti

Četrtek, 12. 5. 1988, TV A1, 22.00 - Marijana in Ernst A. Grandits vas bosta popeljala v kulturno pomlad Moskve. Kot je razvidno že iz samega naslova, se glasnost uveljavlja tudi v kulturi. V kakšni obliki, pa presodite sami. Drugi del oddaje si lahko ogledate **15. maja 1988.**

Elsa Morante: Zgodovina

Četrtek, 12. 5. 1988, TV LJ1, 21.10 - Kratka nadaljevanka je priredba romana Else Morante. Zgodba se začne v Rimu leta 1940. Ido, osnovnošolsko učiteljico židovskega porekla, posili nemški vojak. Ko rodi sina Useppeja, ga kolikor je le mogoče, skriva pred ljudmi. Nino, odrasčajoči sin Ide vseeno vzljubi malega brata. Kot prostovoljec odide na fronto. Ob bombnem napadu si mora Ida poiskati zatočišče v zasilni lopi skupaj z drugimi brezdolci.

Konkurenca

Petek, 13. 5. 1988, TV A1, 22.35 - Hudobne lutke iz oddaje „Spitting-Image“ niso več same. Kot konkurenti se bodo v oddaji „Frustrirani“ predstavile nove lutke, ki prav nič ne zaostajajo. S svojimi nastopi ne prizanašajo nikomur, še najmanj pa osebnostim javnega življenja. Kako bi bilo lahko drugače?

Sodnik premagal Rikarja vas!

SLOVENSKI VESTNIK

ŠPORT

S prihodom Manfreda Luschniga je postala Rikarja vas prava „sila“ v drugem razredu G. To je moralo spoznati v soboto tudi priznana moštvo iz Maria Rojacha.

V devetnajstih tekmah je Rikarja vas zbrala že 21 točk. Devetkrat je zmagala, sedemkrat podlegla, trikrat pa igrala neodločeno. Tako tudi to soboto, ko je imela v gosteh moštvo Maria Rojach. Nasprotnik, ki se iz leta v leto bori za vstop v 1. razred, pa je imel veliko sreče, saj so domačini igrali zelo vneto in bili skoraj vso igro v premoči. Že kar na začetku bi Rikarja vas lahko povedla z dvema ali tremi goli prednosti. Gostom pa je remi rešil le sodnik, ki je popolnoma nerazumljivo dosodil Rojachu enajstmetrovko, medtem ko je domačinom v drugem polčasu (branilec se je z roko dotaknil žoge v kazenskem prostoru) ni priznal. Kljub temu pa je to lep uspeh za Rikarja vas, ki zaseda trenutno šesto mesto. Le mesto za njo pa je uvrščen Žvabek, ki je na domačem igrišču ugnal Waisenberg s 3:2.

Žalostni so bili dosežki nekaterih moštev v 1. razre-

Rikarja vas – Maria Rojach 1:1. Slika: Mohar

dih. Selani so podlegli v Metlovi z 1:2, Globasnica v Šentpavlu z 1:3, Žitara vas doma Reichenfelsu z 0:3, Kotmara vas pa Kraigu z 1:3. Zmagala sta le Galicija (2:1 proti Sinči vasi) in Zrelec (7:0 proti Podkrnosu), medtem ko je Železna Kapla v St. Stefanu igrala samo 1:1.

Presenečenje kola je v spodnji ligi uspelo moštvo iz Šmihela, ki je v Mostiču igralo neodločeno – 2:2. Tako so si Šmihelčani zagotovili deseto mesto. Bolje uvrščenega tekmeca je premagal tudi Klopinj, saj je doma slavil proti Šentandražu s 3:1. Edino priložnost pa je izkoristila Dobrla vas z zmago proti SCA Šentvid (1:0). V spodnji ligi zahod pa je Bilčovs nadaljeval z zbiranjem točk, čeprav tekme s Treffnom ni znal odločiti v svojo korist. Po številu možnosti bi morali Bilčovščani jasno zmagati, tako pa jim je preostalo le remi – 2:2. Presenetil je poraz Šentjakoba proti Weißensteinu (0:3), pravtako pa tudi zmaga Baškega jezera v Lienzu (2:0). Točko je v Brnci prepustilo tudi vodeče moštvo ATUS Borovlje (1:1).

Nič kaj dobro pa trenutno ne gre tudi Slovenskemu atletskemu klubu, saj je podlegel ATSV Wolfsberg z 0:2. Domačini so bili skoraj stalno v premoči, Sadjak in Burger sta napravila edini priložnosti za SAK. Točko je doma izgubil tudi Pliberk, ki je remiziral z Beljakom (2:2).

Zadnja vest: Nogometaš Austrie Celovec Vlado Starčević je umrl na posledicah prometne nesreče v Beogradu.

Slika: Mohar

Rikarja vas uspešno tekmuje v 2. razredu G, saj po 19 tekmah zaseda izvrstno šesto mesto.

NTK Celovec I drugi

V kulturni hiši v Landskronu pri Beljaku so bile v četrtek finalne tekme za naslov namiznoteniškega prvaka vseh drugih razredov na Koroškem. Sodeloval je tudi NTK Celovec, ki je prvak v 2. razredu-sredina. Toda manjkal je poškodovani Marjan Velik, tako da je poleg Marka Kuppra in Franca-Jožefa Smrtnika igral še Andrej Mohar. Slovencem v prvi tekmi ni šlo. Liebenfelsu so podlegli s 5:2. V drugi tekmi pa je NTK Celovec premagal Völkendorf s 5:3 in osvojil drugo mesto. Moštvo Sele II pa bo danes igralo v Mostiču za naslov prvaka 1. razredov.

ŠK Dob/Aich prvak

Odbojkarji Športnega kluba Dob/Aich so dosegli svoj cilj sezone: v Wolfsbergu so v četrtek s 3:1 zmagali tudi v povratni tekmi in tako ponovno osvojili naslov koroškega odbojkarškega prvaka.

Veseli nad ponovno doseglo zastavljenega cilja je bilo seveda nepopisno. Igralci in navijači, ki so Dobljane z avtobusom spremljali celo v Wolfsberg, so se objemali. Za 10. junij pa Športni klub Dob/Aich napoveduje veliko slavje, za kar ima tudi dovoljšen vzrok, saj so tudi njihovi juniorji osvojili naslov koroškega prvaka v odbojki. Uspešnim Dobljanom, članom kot mladincem, čestitamo!

Koroška liga

1. Lienz	21	12	6	3	44:14	30
2. WAC	20	11	6	3	46:22	28
3. Breže	20	11	3	6	34:18	25
4. Trg	21	10	5	6	44:30	25
5. Pliberk	21	8	8	5	40:29	24
6. Matrei	21	8	6	7	35:28	22
7. Wolfsberg	20	10	2	8	26:36	22
8. SAK	19	8	3	8	27:23	19
9. Mölltal	21	8	3	10	20:29	19
10. Magdalen	21	5	8	8	20:29	18
11. SV Šentvid	21	5	8	8	17:37	18
12. VSV/Beljak	21	6	4	11	28:36	16
13. Šmohor	21	6	4	11	27:40	16
14. Irschen	20	1	4	15	11:48	6

Spodnja liga-vzhod

1. Wietersdorf	20	14	4	2	41:13	32
2. Mostič	20	11	6	3	37:23	28
3. Treibach	20	11	4	5	49:29	26
4. Dobrla vas	19	10	6	3	29:15	26
5. St. Leonhard	21	7	9	5	26:28	23
6. Šentandraž	21	7	10	4	26:20	22
7. ASK Celovec	21	7	8	6	34:32	22
8. Klopinj	20	5	11	4	21:21	21
9. Ruda	20	5	9	6	26:26	19
10. Šmihel	21	6	7	8	26:40	19
11. ASV Celovec	20	3	7	10	17:29	13
12. SCA Šentvid	20	3	5	12	23:38	11
13. Frantschach	21	2	7	12	16:39	11
14. KAC Celovec	20	1	7	12	14:32	9

Spodnja liga-zahod

1. Borovlje	21	12	6	3	41:22	30
2. Dellach	21	9	10	2	33:17	28
3. Radenthein	21	10	3	8	38:31	23
4. Weißenstein	21	7	8	6	31:21	22
5. Šentjakob	19	8	6	5	25:22	22
6. Rožek	19	8	5	6	25:23	21
7. Lendorf	21	8	4	9	30:26	20
8. ASV Lienz	19	6	7	6	27:32	19
9. Baško jezero	20	7	4	9	27:28	18
10. Brnca	19	4	9	6	21:26	17
11. Bilčovs	19	5	6	8	25:31	16
12. Obermillstatt	20	3	9	8	24:33	15
13. Treffen	19	5	9	20	29:15	15
14. Tristach	19	4	4	11	16:42	12

1. razred D

1. Žitara vas	21	12	6	3	30:11	30
2. Velikovec	20	13	3	4	33:21	29
3. Sele	20	11	6	3	30:22	28
4. Zrelec	20	10	7	3	48:18	27
5. Žel. Kapla	19	8	3	8	30:29	19
6. Galicija	20	7	5	8	22:21	19
7. Grebinj	21	6	7	8	26:30	19
8. Podkrnos	20	5	8	7	18:26	18
9. Sinča vas	20	7	3	10	26:25	17
10. Šent Pavel	20	7	3	10	32:39	17
11. Reichenfels	20	7	2	11	32:40	16
12. Metlova	20	6	4	10	22:36	16
13. St. Stefan	20	4	6	10	25:46	14
14. Globasnica	19	3	5	11	28:38	11

TERMINI

NOGOMET

Četrtek, 12. 5.: Bilčovs – Baško jezero (17), Dobrla vas – Treibach (18), Šentjakob – Obermillstatt (17.30).

Sobota, 14. 5.: ATUS Borovlje – Tristach (18), ASV Celovec – Dobrla vas (18), Železna Kapla – Metlova (17).

Nedelja, 15. 5.: Slovenski atletski klub – Magdalen (17), Rožek – Bilčovs (17.30), Šmihel – KAC (17), Sele – Zrelec (17.30), Žvabek – Vovbre (17).

OBČNI ZBOR

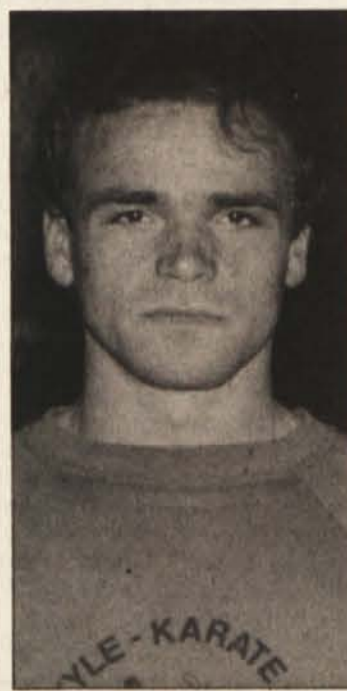
Torek, 17. 5. 1988: Občni zbor Slovenskega športnega kluba Obir (hotel Obir, 20).

Prva zmaga košarkarjev

Po dveh nesrečnih porazih so mladi košarkarji Zvezne gimnazije za Slovence slavili v Beljaku: premagali so ekipo gimnazije St. Martin s 44 : 34. Predvsem so blesteli v skokih za odbitnimi žogami, igrali pa so zelo preudarno in učinkovito. Sredi drugega polčasa so vodili z razliko 17 točk, toda proti koncu so to jasno prednost zapravili. Popustili so tudi zaradi utrujenosti, saj je ekipa morala igrati le s petimi igralci (ostali so bili zadržani), kar pomeni, da so morali vsi igralci igrati ves čas igre. Tudi zato velja vsem igralcem iskrena pohvala, saj so dokazali, da znajo igrati zelo disciplinirano. Prepričani smo tudi, da bodo ob taki zbranoosti zmagali še večkrat!

Čestitke tudi trenerjema!

Državni reprezentant

Milan Hribernig (slika levo), 23-letni kmet iz Tuc na Radišah, je član avstrijske državne reprezentance, ki se bo jeseni udeležila svetovnega prvenstva v semi-kontaktne karateju v Melski dolini.

Simpatični Milan Hribernig, ki že drugo leto sodi v avstrijski vrh, v karateju si je mesto v ekipi za svetovno prvenstvo dokončno zagotovil ta vikend, ko je na avstrijskem prvenstvu v Spittalu zanesljivo dosegel 1. mesto v kategoriji do 75 kilogramov. Seveda je Milanova želja, da bi si priboril kolajno na svetovnem prvenstvu od 7. do 11. septembra, toda njegov največji cilj je, da bi se v avstrijski vrh uvrstili tudi njegovi rojaki z Radiš, ki jih vsah teden trenira.

Slika: Mohar